

Holy Bible

Aionian Edition®

Luka
Arli Luke

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as " The Purple Bible "

Holy Bible Aionian Edition ®

Luka

Arli Luke

Creative Commons Attribution 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 5/21/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution 4.0

Translator unknown, 2018

Formatted by Speedata Publisher 5.1.9 (Pro) on 6/3/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language

Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Arli Romani at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation!* What is an *un-translation?* Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Arli Romani at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
- 05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Luka 11

APPENDIX

Reader's Guide

Glossary

Maps

Destiny

Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

O Isus phenđa: "Dade, oprostin lende, adalese so na džanen so čerena!"
Tegani o vojnici frdinde barbuti hem ađahar delinde maškara pumende e Isusesere šeja.
Luka 23:34

Luka

1 Cenimeja Teofile, but džene lelje te pisinen oto događaja save ule maškar amende. **2** On pisinde adahar sar so vaćerde amende okola kola taro anglunipe dikhle adala događaja hem kola inele sluge zako e Devlesoro lafi. **3** Adahar hem me, palo adava so taro anglunipe šukar ispitujindum sa adava, mangljum tuće sa palo redo te pisinav, **4** te šaj ove uverime dai čače sa adava so injan sikavdo. **5** Kad o Irod inele caro ani Judeja, nesavo manuš palo anav Zaharija inele svešteniko e izraelconengoro, oto redo e Avijasoro. E Zaharijasiri romni da inele oto pleme e Aaronesoro. Lakoro anav inele Jelisaveta. **6** O Zaharija hem i Jelisaveta inele pravedna anglo Devel, adalese so živinde palo sa o naredbe hem o zakonja e Gospodesere. **7** Olen na ine čhave adalese so i Jelisaveta našti ine te ačhol khamni, a soduj džene već purandile. **8** Jekh dive kad e Zaharijasiri grupa oto sveštenici kandlja ano Hram, tegani hem o Zaharija čerela ine pli buti sar svešteniko anglo Devel. **9** Ov, palo adeti e sveštenikonengoro, barbuteja inele izabirime te đerdini ko Hram e Gospodesoro hem te kadini. **10** Sar o Zaharija kadini ine ano Hram, sa edobor narodo molini pe ine avri. **11** A ano Hram e Zaharijase mothovđa pe o andeo e Gospodesoro, kova terdino ki desno strana oto žrtveniko kotar kadinda pe. **12** Kad o Zaharija dikhla le, uz nemirinda pe hem but darandilo. **13** A o andeo phendla lese: "Ma dara, Zaharija! O Devel šunda ti molitva. Ti romni i Jelisaveta ka bijani će čhave, i ka de le anav Jovan. **14** Ka ove but radosno zbog leste hem but džene ka radujinen pe so ov ka bijandol, **15** adalese so ka ovel baro manuš anglo Gospod. Nikad naka pijel mol hem ništa sostar šaj te mačol pe. Ka ovel pherdo e Svetone Duhova pana pe

dajaće ano vođi. **16** Bute Izraelconen ka irini anglo Gospod, anglo lengoro Devel. **17** Ka džal anglo Gospod sar glasniko ano duho hem ano zoralipe e prorokosoro e Ilijasoro. Ka mirini e daden lengere čhavencar hem okolen so na šunena ka irini nakori mudrost e pravednikonengiri. Ka pripremini e narodo te oven spremna zako e Gospodesoro aviba.” **18** I o Zaharija pučlja e andeo: “Sar me te džanav da čače ka ovel adava so phendan? Me injum purano hem mli romni da beršali.” **19** A o andeo phendā lese: “Me injum o Gavrilo, o andeo kova terđola anglo Devel. Ov bičhalđa man te vaćerav tuja hem te anav će akava šukar lafi. **20** I ače, ka ove laloro, naka šaj te vaćere sa đi o dive kad adava ka ovel, adalese so na verujindan mle lafendje save ka pherđoven ano pravo vreme.” **21** Sar o andeo vaćeri ine e Zaharijaja, o narodo kova adžićerđa avri čudinđa pe so o Zaharija edobor ačhilo ano Hram. **22** A kad o Zaharija iklilo, našti ine te vaćeri olencar. Ćerela ine nesar te mothoj lendje vastencar, ali ačhilo laloro. O manuša halile da ole ine vizija ano Hram. **23** Kad pherdile o dive ot i lesiri služba ano Hram, o Zaharija irindā pe čhere. **24** Na nakhlo but, i lesiri romni i Jelisaveta ačhili khamni hem pandž masek na iklili avri taro čher. Phendā: **25** “O Gospod čerđa te šaj ačhovav khamni. Akana mothovđa maje pli milost hem cidinđa mli lađ anglo manuša.” **26** Kad i Jelisaveta inele šofto masek khamni, o Devel bičhalđa ple andeo e Gavrilo ki diz Nazaret ani regija Galileja. **27** Adari valjanda te legari o lafi e Marijače koja pana inele čhaj. Oj inele mangli e muršese palo anav Josif, kova inele oto pleme e carosoro e Davidesoro. **28** Kad alo o andeo, phendā e Marijače: “Radujin tut! O Gospodi tuja! Ovi but milostivno premala tute!” **29** A i Marija but uznemirinda pe zbog e andeosere lafija, i pučlja pe so

šaj te značini adava pozdrav. **30** A o andeo phendā lače: "Ma
dara, Marije! O Devel mothovđa će pli milost! **31** Ače, ka ačhove
khamni hem ka bijane čhave, i ka de le anav Isus. **32** Ov ka ovel
baro hem ka vičini pe Čhavo e Najbare Devlesoro. O Devel o
Gospod ka del le o presto lesere pradadesoro e Davidesoro.

33 Ka carujini upro pleme e Jakovesoro zauvek; zako lesoro
carstvo naka ovel kraj." (aiōn g165) **34** Tegani i Marija pučlja e
andeo: "Sar šaj te ovel adava kad me pana injum čhaj?" **35** A
o andeo phendā lače: "O Svetu Duhu ka huljel upra tute hem
o zoralipe e Najbare Devlesoro ka učhari tut. Adalese adava
čhavo, kole ka bijane, ka ovel sveto hem ka vičini pe Čhavo e
Devlesoro. **36** Eče, ti bibi i Jelisaveta da, ko purane berša, ačhili
khamni hem ka bijani murše. I oj, kolaće sare džande da našti te
ačhol khamni, akanai šov masek khamni. **37** Adalese so o Devel
sa šaj te čerel!" **38** Tegani i Marija phendā: "Ače, sluškinja e
Gospodesiri injum. Nek ovel maje palo to lafi." I o andeo dželo
olatar. **39** Adala dive i Marija spremindā pe hem siđardā ko
bregalo krajo, ki jekh diz ani regija Judeja. **40** Kad resli adari,
đerdinđa ko čher e Zaharijasoro hem pozdravindā e Jelisaveta.
41 I kad i Jelisaveta šunda e Marijakoro pozdrav, o čhavoro oti
radost zorale mrdindā olaće ano vođi, a oj pherdili e Svetone
Duhova. **42** I bare glasoja phendā e Marijače: "Najblagoslovime
injan maškarlo đuvlja hem blagoslovime o čhavoro kole akhareja
ano vođi! **43** Akavai bari čast maje so tu, mle Gospodesiri daj,
aljan kora mande. **44** Adalese so, kad šundum to pozdrav, o
čhavoro oti radost zorale mrdindā maje ano vođi. **45** Blago tuće
so verujindan da ka ovel adava so phendā će o Gospod!" **46**
Tegani i Marija phendā: "Mli duša barjari e Gospode; **47** Mlo
duho radosno ano Devel, ano mlo Spasitelj, **48** so ulo milostivno

upri poniznost ple sluškinjakiri. I ače, od akana sa o generacije ka phenen da injum blagoslovime đuvli, **49** adalese so bare šukaripa čerđa maje o Zoralo Devel kasoroi anav sveto! **50** Ovi milostivno e manušendje tari generacija ki generacija kola darana olestar. **51** Ple zorale vasteja čerđa bare buća; rasfrdinda e manušen kolai barikane ano pumare vile. **52** Peravđa e vladaren taro lengoro prestolje, a vazdinda e poniznonen. **53** Čaljardža e bokhalen šukaripnaja, a čučen muklja e barvalen. **54** Pomožinda e Izraelconendje, ple slugendje. Na bisterđa te ovel milostivno **55** e Avraameše hem lesere potomkonendje zauvek, sar so dindja plo lafi amare pradadendje.” (*aiōn g165*) **56**

I Marija ačhili e Jelisavetaja dī sar trin masek, i tegani irindja pe čhere. **57** A kad alo o vreme i Jelisaveta te bijani, bijanđa murše. **58** Kad lakiri familija hem lakere komšije šunde so o Gospod mothovđa laće bari milost, radujinde pe olaja. **59** A kad e čavore inele ofto dive, koro Zaharija čedinde pe o manuša zako obreziba e čavoresoro. I mangle te den le lesere dadesoro anav – Zaharija, **60** ali i Jelisaveta phenda: “Na! Lesoro anav ka ovel Jovan!” **61** A on phende laće: “Niko te familijatar na vičini pe ađahar.” **62** I vastencar pučle e Zaharija savo anav mangela te del ple čavore. **63** Tegani o Zaharija rodinda te den le jekh tikori phal zako pisiba hem pisinda: “Lesoro anavi Jovan.” I sare začudinde pe. **64** I otojekhvar e Zaharijasoro muj phravdilo hem šaj ine palem te vaćeri, i lelja te slavini e Devle. **65** I uklinda i dar sa lengere komšijen. Ko sa o bregalo krajo e Judejakoro vaćerđa pe adalestar so ulo. **66** I sare kola šunde adava, razmislinde adalestar hem phende: “Akava čavoro isi te ovel baro manuš. Čačei upro leste o vas e Gospodesoro.” **67** A o Zaharija, e Jovanesoro dad, pherdilo e Svetone Duhova hem

prorokujinda: **68** "Slava e Gospodese e Izraelsere Devlese, adalese so alo hem otkupinda ple narodo! **69** Vazdinda amendje e zorale Spasitelje oto pleme e carosoro e Davidesoro, ple slugasoro, **70** sar so vaćerđa pana angleder prekalo muja ple svetone prorokonengere. (aiōn g165) **71** Vazdinda amendje zorale Spasitelje te spasini amen amare neprijateljendar hem sa e manušengere vastendar kola mrzinena amen. **72** Mothovđa milost amare pradadenje hem ispuninda plo sveto savez, **73** i sovli savi halja e Avraame amare pradadese: **74** so ka ikali amen amare neprijateljengere vastendar te šaj služina lese bizi dar **75** ani svetost hem ani pravednost anglo leste sa đikote injam dživde. **76** A tu Jovane, mlo čhavo, ka ove pendžardo sar proroko e Njibare Devlesoro, adalese so ka dža anglo Gospod te pripremine lese o drom. **77** Ka sikave lesere narodo sar te pendžaren o spasenje prekalo oprostiba lengere grehija **78** zbog amare Devlesoro milosrdno vilo palo savo o svetlost odupral ka avel kora amende sar ikljojba e khamesoro, **79** te svetlini okolende so bešena ani tomina hem ani senka e meribnasiri, te legari amen ko drom oto mir." **80** A o čhavoro o Jovan barjola ine hem zoraljola ano duho. Kad barilo, živinda ani pustinja sa đikote na iklilo anglo Izraelci te propovedini.

2 A ano adava vreme kad o Jovan bijandilo, e rimesoro caro o Avgust naredinda te čerel pe popis oto sa o manuša ano carstvo. **2** Adava inele prvo popis čerdo sar o Kvirinije vladini ine ani Sirija. **3** I sa o manuša dželete ko dizja kaj bešle ine lengere preci te prijavinen pe zako popis. **4** Ađahar da o Josif, adalese so inele potomko e carosoro e Davidesoro, dželo tari diz Nazaret oti regija Galileja ko gav Vitlejem oti regija Judeja, kote o David bijandilo. **5** Dželo adari sar te prijavini pe zako popis pe

verenicaja e Marijaja koja inele khamni. **6** I sar on inele ano Vitlejem, alo e Marijakoro vreme te bijani. **7** I bijanđa ple prvine čhave. Paćarda le hem pašljardā le ano jasle adalese so ki gostonica na inele than olendē. **8** Adaja rat paše uzalo Vitlejem inele nesave pastirija kola arakhena ine pumare bakren ko polje. **9** I otojekhvar o andeo e Gospodesoro terdino uzalo lende hem i slava e Gospodesiri osvetlinda len, i on but darandile. **10** A o andeo phenda lendē: "Ma daran! Ače, anava tumenđe šukar lafi oto baro bahtalipe savo ka ovel sa e manušenđe! **11** Avdive, ani e Davidesiri diz bijandilo tumenđe o Spasitelj kovai o Hrist o Gospod. **12** A palo akava znako ka pendžaren le: ka arakhen e čavore paćarde hem sar pašljola ano jasle." **13** Otojekhvar uzalo andeo mothovđa pe bari vojska e andelendar savi hvalinda e Devle vaćerindoj: **14** "Slava ko učipe e Devlese, a ki phuv mir e manušenđe kolencar o Devel zadovoljno!" **15** I kad o andelja irinde pe ko nebo, o pastirija phende jekh averese: "Hajde te dža di o Vitlejem hem te dikha adava so phenda amendje o Gospod." **16** I dželete sigate, hem arakhle e Marija, e Josife hem e čavore sar pašljola ano jasle. **17** A kad dikhle e čavore, vaćerde averenđe sa so ine lendē phendo e čavorestar. **18** I inele zadirime sare kola šunde adava so o pastirija vaćerde. **19** A i Marija sa adava garavđa pese ano vilo hem razmislinđa adalestar. **20** I o pastirija dželefse slavindoj hem hvalindoj e Devle zako sa okova so šunde hem so dikhle baš ađahar sar so ine lendē phendo. **21** Kad nakhle ofto dive, kad e čavore valjande te obrezinen, dinde le anav Isus – sar so vičindā le o andeo angleder so i Marija ačhili khamni. **22** Kad alo o vreme zako adeti i daj te očistini pe palo e Mojsijasoro zakoni, o Josif hem i Marija ande e Isuse ano Hram ko Jerusalim te preden le

e Gospodese **23** (sar soi pisime ano zakoni e Gospodesoro: "Svako murš prvenco te ovel posvetime e Gospodese") **24** hem te den žrtva (sar soi phendo ano zakoni e Gospodesoro: "duj tikore golubija ili duj terne golubija"). **25** A ano Jerusalim inele jekh manuš palo anav Simeon. Ov inele pravedno hem pobožno. Adžičeri ine te avel o Mesija te spasini e Izraelconen, hem o Sveto Duhu inele upro leste. **26** O Sveto Duhu mothovđa lese da angleder so ka merel, ka dikhel e Gospodesere Mesija. **27** I o Sveto Duhu phendja lese te džal ko Hram, i ov dželo. Tegani o Josif hem i Marija ande e čavore e Isuse ano Hram sar te čeren o adeti savoi palo Zakoni. **28** Kad o Simeon dikhla e čavore e Isuse, lelja le ki angali hem hvalinda e Devle vaćerindoj: **29** "Gospode, akana šaj me, o sluga klo, te merav ano mir sar so phendjan maje. **30** Adalese so mle jačha dikhle to spasenje, **31** savo spremindan anglo sa o nacije. **32** Akava spasenje ka ovel svetlost te mothoj tut avere nacijendje hem ka anel slava te narodose, e Izraelconendje." **33** E Isusesoro dad hem i daj divinde pe adaleja so o Simeon vaćerđa olestar. **34** Tegani o Simeon blagoslovindja len hem phendja e Marijače, e Isusesere dajaće: "Dikh, akavai čavoro birime te čerel buten te peren hem te ušten ano Izrael. Ovi odredime te ovel e Devlesoro znako, ali but džene ka odbacinen le. **35** Adava ka ovel sar te mothoven pe bute manušengere garavde mislijja. A o mači ka posaj ti duša." **36** A adari da inele i proročica i Ana, i čhaj e Fanuilesiri, oto pleme e Asiresoro. Oj inele ano purane berša. Efta berš živindja ple romeja, **37** a palo adava živindja sar udovica đi oftovardešu štarto berš. Stalno inele ano Hram, i dive i rat slavindja e Devle ano postiba hem ano moliba. **38** I samo so o Simeon završindja ple vaćeribnaja, i Ana nakhini đi o Josif hem i Marija zahvalindoj

e Devlese zako čhavoro. I lelja te vaćeri e čhavorestar sarijenđe adari kola adžičerde upro Devel te otkupini o Jerusalim. **39** Kad o Josif hem i Marija čerde sa soi palo zakoni e Gospodesoro, irinde pe ki pumari diz Nazaret ki Galileja. **40** A o čhavoro barjola ine hem zoraljola. Pherđola ine mudrost hem i milost e Devlesiri inele upro leste. **41** E Isusesoro dad hem i daj svako berš zako prazniko Pasha džana ine ki diz Jerusalim. **42** Kad e Isuse inele dešu duj berš, palo adeti, hem ov dželo olencar adari te slavini o prazniko. **43** Kad nakhlo o prazniko, o Josif hem i Marija lelje te džanfse, a na džande so lengoro čhavo o Isus ačhilo ano Jerusalim. **44** Sar mislinde dai o Isus maškaro manuša kola putujinde olencar, džele jekh dive phirindoj, a onda lelje te roden le maškaro pumarende hem maškaro pendžarutne. **45** I kad našti ine te arakhen le, irinde pe ko Jerusalim te roden le. **46** I o trito dive arakhle le ano Hram sar bešela maškaro e verakere učitelja, sar šunela len hem pučela len. **47** I sare kola šunde e Isuse, divinde pe zako lesoro džandipe hem zako lesere odgovorija. **48** I kad dikhla le lesoro dad hem lesiri daj, inele iznenadime. Lesiri daj phenda lese: "Mlo čhavo, vaćer sose adava čerđan amendě? To dad hem me but darandiljam hem rodindam tut!" **49** A o Isus pučlja len: "Sose rodinđen man? Na džanđen li so valjani te ovav ano čher mle Dadesoro?" **50** A i Marija hem o Josif na halile so o Isus manglja te phenel lendje adaleja. **51** I palo adava, o Isus irindja pe olencar ko Nazaret hem ine lendje poslušno. A lesiri daj garavđa pese ano vilo sa adava so ulo. **52** A o Isus ulo po mudro hem barjola ine ano telo, hem sa više barjola ine ano jačha e Devlese hem e manušendje.

3 Kad o caro o Tiberija vladinda upro e Rimesoro carstvo dešupandžto berš, o Pontije Pilat vladinda ani Judeja, o Irod

vladinda ani Galileja, a lesoro phral o Filip vladinda ani Itureja hem ani Trahonitada, o Lisanije vladinda ani Avilina, **2** hem o Ana hem o Kajafa inele šerutne sveštenici, o lafi e Devlesoro alo e Zaharijasere čhavese e Jovanese ki pustinja. **3** I o Jovan dželo ko sa o krajo e lenjakoro Jordan te propovedini e manušendje da valjani te pokajinen pe zako pumare grehija hem te oven krstime sar te mothoven dai lende oprostime o grehija. **4** Sar so angleder pisinda o proroko o Isaija, o Jovan inele "o glaso so vičini ani pustinja: 'Pripreminen o drom e Gospodese, ravnonen lese o droma! **5** Svako dolina te pherđol a svako planina hem brego te peren! O bange droma te oven ispravime a o neravna droma te oven ravnome! **6** I sa o manuša ka dikhen e Devlesoro spasenje.'" **7** Akava o Jovan vaćerđa butendje kola iklile te krstini len: "E sapengere čhavalen! Ko vaćerđa tumendje da šaj te našen oti e Devlesiri holi savi avela? **8** Tumare životeja mothoven da čače pokajinđen tumen! I ma mislinen dai dovoljno te phenen: 'Amaroi pradad o Avraam.' Phenava tumendje da o Devel hem akale barendar šaj te vazdel čhaven e Avraamese. **9** Ače o tover oto sudo e Devlesoroi već vazdime te čhinel o kašta ano koreno. I svako kaš savo na bijani šukar bijandipe ka čhinel pe hem ka frdel pe ani jag." **10** A o narodo pučlja le: "So valjani te čera?" **11** O Jovan phendja lende: "Kas isi duj gada, jekh valjani te del okolese kas nane. A kas isi hajbnase, te čerel isto ađahar." **12** Nesave carinici da ale te krstini len o Jovan, i pučle le: "Učitelju, so amen te čera?" **13** A ov phendja lende: "Ma roden buder porez okolestar so o zakoni phenela tumendje te roden." **14** I nesave vojnici da pučle e Jovane: "A so amen te čera?" A ov phendja lende: "Nikastar ma len pare ki sila ili so ka tužinen len hovavne hem oven zadovoljna tumara plataja." **15** A o narodo

adžičerđa e Mesija hem sare pučle pe nane li o Jovan adava. **16**
Adalese o Jovan phendā sarijende: "Me krstinava tumen panjeja,
ali avela o po baro mandar, kase na injum dostoјno ni o dorikha
oti obuća te phravav. Ov ka krstini tumen e Svetone Duhova
hem jagaja. **17** Ano vas lese i lopata te čistini o gumno plo hem
te odvojini o điv taro lјuske. O điv ka čhivel pese ki šupa, a o
lјuske ka tharel jagaja savi nikad na mudardola." **18** Ađahar,
sar hem bute avere lafencar o Jovan vaćerđa lendje o Šukar
lafi. **19** A e vladare e Irode o Jovan ukorindā adalese so lelja
romnjače ple phralesere romnja e Irodijada hem zako but avera
bišukar buća save čerđa. **20** Tegani o Irod čerđa aver bišukaripe:
čhivđa e Jovane ko phandlipe. **21** Kad sa o manuša krstinde
pe, krstinda pe hem o Isus. I tegani sar o Isus molini pe ine,
phravdilo o nebo, **22** a o Svetu Duhu huljilo upro leste ano oblik
e golubesoro. A taro nebo šundilo o glaso e Devlesoro: "Tu injan
mlo Čhavo o volime! Tuja injum bahtalo!" **23** O Isus počindā pli
služba anglo narodo kad inole đi ko trijanda berš. O narodo
smatrina dai o Isus čhavo e Josifesoro. O Josif inele čhavo e
Ilijasoro. **24** O Ilija inele čhavo e Matatesoro. O Matat inele čhavo
e Levijesoro. O Levije inele čhavo e Melhisoro. O Melhi inele
čhavo e Janajesoro. O Janaj inele čhavo e Josifesoro. **25** O Josif
inele čhavo e Matatijesoro. O Matatije inele čhavo e Amosesoro.
O Amos inele čhavo e Naumesoro. O Naum inele čhavo e
Esljasoro. O Eslja inele čhavo e Nangejesoro. **26** O Nangej
inele čhavo e Maatesoro. O Maat inele čhavo e Matatijesoro. O
Matatije inele čhavo e Semeinesoro. O Semein inele čhavo e
Josihesoro. O Josih inele čhavo e Jodasoro. **27** O Joda inele
čhavo e Joananesoro. O Joanan inele čhavo e Risasoro. O
Risa inele čhavo e Zorovavelesoro. O Zorovavel inele čhavo e

Salatiilesoro. O Salatiil inele čhavo e Nirisoro. **28** O Niri inele
čhavo e Melhisoro. O Melhi inele čhavo e Adisoro. O Adi inele
čhavo e Kosamesoro. O Kosam inele čhavo e Elmadamesoro. O
Elmadam inele čhavo e Iresoro. **29** O Ir inele čhavo e Isusesoro.
O Isus inele čhavo e Eliezeresoro. O Eliezer inele čhavo e
Jorimesoro. O Joram inele čhavo e Matatesoro. O Matat inele
čhavo e Levijesoro. **30** O Levije inele čhavo e Simeonesoro. O
Simeon inele čhavo e Judasoro. O Juda inele čhavo e Josifesoro.
O Josif inele čhavo e Jonamesoro. O Jonam inele čhavo e
Eliakimesoro. **31** O Eliakim inele čhavo e Melejasoro. O Meleja
inele čhavo e Menasoro. O Mena inele čhavo e Matatasoro.
O Matata inele čhavo e Natanesoro. O Natan inele čhavo e
Davidesoro. **32** O David inele čhavo e Jesejesoro. O Jesej
inele čhavo e Jovidesoro. O Jovid inele čhavo e Voozesoro.
O Vooz inele čhavo e Salmonesoro. O Salmon inele čhavo e
Naasonesoro. **33** O Naason inele čhavo e Aminadavesoro. O
Aminadav inele čhavo e Adminesoro. O Admin inele čhavo e
Arnisoro. O Arni inele čhavo e Esromesoro. O Esrom inele čhavo
e Faresesoro. O Fares inele čhavo e Judasoro. **34** O Juda inele
čhavo e Jakovesoro. O Jakov inele čhavo i Isaakesoro. O Isaak
inele čhavo e Avraamesoro. O Avraam inele čhavo e Tarasoro.
O Tara inele čhavo e Nahoresoro. **35** O Nahor inele čhavo e
Seruhesoro. O Seruh inele čhavo e Ragavesoro. O Ragav inele
čhavo e Falekesoro. O Falek inele čhavo e Everesoro. O Ever
inele čhavo e Salasoro. **36** O Sala inele čhavo e Kainamesoro.
O Kainam inele čhavo e Arfaksadesoro. O Arfaksad inele čhavo
e Simesoro. O Sim inele čhavo e Nojesoro. O Noje inele čhavo
e Lamehesoro. **37** O Lameh inele čhavo e Matusalasoro. O
Matusala inele čhavo e Enohesoro. O Enoch inele čhavo e

Jaretesoro. O Jaret inele čhavo e Malaleilesoro. O Malaleil inele čhavo e Kainamesoro. **38** O Kainam inele čhavo e Enosesoro. O Enos inele čhavo e Sitesoro. O Sit inele čhavo e Adamesoro. O Adam inele čhavo e Devlesoro.

4 A o Isus, pherdo e Svetone Duhova, irinda pe tari len Jordan; i oto Duhovo inele legardo ki pustinja, **2** kaj inele saranda dive iskušime e bengestar. I na halja ništa adala dive, a kad nakhle adala dive, tegani bokhalilo. **3** I o beng phendā lese: “Te injan o Čhavo e Devlesoro, vačer akale barese te ovel maro.” **4** A o Isus phendā lese: “Pisimejano Svetoo lili: ‘O manuš naka živini samo oto maro.’” **5** I o beng legardā le ko učo than hem otojekhvar mothovđa lese sa o carstvija e phuvjakere, **6** i phendā lese: “Tuće ka dav sa akava zoralipe hem i slava olengiri adalese soi maje dindi, i dava la kase me mangava. **7** Adalese, te peljan ko kočija angla mande, sa ka ovel klo.” **8** I o Isus phendā lese: “Pisimejano Svetoo lili: ‘Per ko kočija samo anglo Gospod, to Devel, hem samo ole kande!’” **9** I o beng anda le ko Jerusalim hem čhivđa le upro naj učo than e Hramesoro hem phendā lese: “Te injan o Čhavo e Devlesoro, frde tut akatar tele! **10** Adalese soi pisime: ‘Ka naredini ple andelenđe te arakhen tut, **11** te akharen tut ko vasta te na khuve tut preja ko bar.’” **12** O Isus phendā lese: “Hem akavai phendo ano Svetoo lili: ‘Ma kušin e Gospode, te Devle.’” **13** I kad završindā svako kušnja, o beng cidindā pe olestar di nesavi aver prilika. **14** I o Isus irinda pe ki regija Galileja ano zoralipe e Duhosoro, i šundilo o glaso olestar ko sa o krajo. **15** I sikavđa e manušen olendē ano sinagoge hem inele pohvalime sarijendar. **16** I o Isus alo ki diz Nazaret kote barilo hem, palo plo adeti ko savato, đerdindā ki sinagoga. Uštino te čitini, **17** a ine lese

dindo o lil e prorokosoro e Isaijasoro. Ov phravđa o lil hem arakhla o than kaj inele pisime: **18** “O Duhoi e Gospodesoro upra mande, adalese so pomazindā man te vačerav o šukar lafi e čororenđe. Bičhalda man te proglasinav e phandlenđe da ka oven oslobođime, e kororenđe da ka irini pe lendje o dikhiba, e mučimendje da ka oven slobodna, **19** te proglasinav o adžičerdo berš oti e Gospodesiri milost.” **20** Tegani phandlja o lil, irindā le e slugaste, i beštino te sikaj. I sare ani sinagoga dikhle ano leste. **21** A o Isus lelja te vačeri lendje: “Avdive pherdile akala lafija save šundžen tumare kanencar.” **22** I sare šukar vačerde olestar hem inele zadijivime oto šukar lafija save iklile lesere mujestar, i vačerde: “Nane li ov e Josifesoro čhavo?” **23** A ov phenda lendje: “Čače ka vačeren maje akaja poslovica: ‘Doktore, sasljar korkore tut!’ So šundžam so ulo ano Kafarnaum, čer hem akate, ano to than kaj barijan.” **24** I phenda: “Čače, vačerava tumendje, nijekh proroko nane prihvati me ano plo than kaj barilo. **25** I čače, vačerava tumendje, inele but udovice ano Izrael e Ilijase ano vreme, kad na pelo bršim trin berš hem šov masek i ulo baro bokhalipe ki sa i phuv. **26** I nijekhaće olendar na inele bičhaldo o Ilija sem e udovicaće ki e abandijengiri diz Sarepta uzalo Sidon. **27** I inele but gubavci ano Izrael ano vreme e prorokosoro e Jelisejesoro, i nijekh olendar na inele sasljardo, sem o Neman o Sirijco.” **28** I sare ani sinagoga pherdile holi kad šunde adava. **29** I uštine hem ispudinde le tari diz, i legarde le upre ko brego upro savo lengiri diz inele vazdime te šaj frden le odupral. **30** Ali o Isus nakhino maškar olende hem dželo. **31** I o Isus huljilo ani e galilejakiri diz Kafarnaum, i sikavđa e manušen ko savato. **32** I on inele zadijivime lesere sikavibnaja adalese so lesoro vačeriba inele ano autoritet. **33** A adari, ani sinagoga,

inele manuš opsednutime e demonesere bišukare duhoja hem
oto sa o glaso vičinda: **34** "Oh, so mangeja amendar, Isuse
Nazarećanine? Aljan li te uništine amen? Džanav ko tu injan: o
Sveco e Devlesoro." **35** Tegani o Isus ukorinda le: "Phand to muj
hem ikljov olestar!" I o demoni frdinda le ki phuv anglo sarijende,
iklilo olestar hem ni hari na dukhavda le. **36** I sare but začudinde
pe hem vaćerde jekh avereja ađahar: "Savo li vaćeriba adava da
ano autoritet hem ano zoralipe naredini e bišukare duhendje te
ikljon hem on ikljona?" **37** I o glaso e Isusestar šundilo ko sa o
pašutne thana. **38** O Isus iklilo tari sinagoga hem dželo ko čher e
Simonesoro. E Simonesere sasuja inele bari jag. I on zamolinde
le te sasljari la. **39** I o Isus terdino uzalo late, naredinda e jagaće
hem oj muklja la. I odmah uštini hem lejja te poslužini len. **40**
Kad o kham huljilo, sarijen kolen inele namborme manuša oto
razna nambormipa, ande len koro Isus. A ov upra svakoneste
olendar čhivda ple vasta hem sasljardja len. **41** A butendar da
iklile o demonja vičindoj hem vaćerindo: "Tu injan o Čhavo e
Devlesoro!" O Isus pretindja len hem na muklja lendje te vaćeren
adalese so džande dai ov o Hrist. **42** Kad dislilo, o Isus iklilo tari
diz hem dželo ko jekh čučo than. I but džene rodinde le. Ale đi
lesti hem na mukena le ine te džalfse olendar. **43** A ov phenđa
lendje: "I ko avera dizja valjani te vaćerav o šukar lafi oto carstvo
e Devlesoro adalese so zako adava injum bičhaldo." **44** I o Isus
nastavinda te propovedini ano e judejakere sinagoge.

5 A jekhvar but džene gurinde pe uzalo Isus te šunen o lafi e
Devlesoro, a ov terdino uzalo e Galilejakoro jezero. **2** I dikhija
duj čamcija uzalo jezero savendar iklile o manuša kola dolena
mačhen adalese so thovena ine pumare mreže. **3** I đerdinda
ano jekh čamco, kova inele e Simonesoro, i zamolinđa le te cidel

pe hari e phuvjatar, i bešindoj ano čamco, sikavđa e narodo.

4 A kad završinđa o vaćeriba, phendā e Simonese: "Dža e čamcoja ko hor hem frden tumare mreže te šaj dolen mačhen."

5 A o Simon phendā: "Gospodarona, sa i rat trudinđam amen i ništa na dolinđam, ali te tu pheneja, ka frdav o mreže." **6** I kad ćeđe adava, dolinde sa edobor mačhen i lengere mreže lelje te pharavđon. **7** I vastencar mothovde pumare amalendje, kola inele ko aver čamco, te aven te pomožinen lendje. I on ale hem pherde soduj čamcija edobor da lelje te pherđon pani. **8** A kad dikhlija adava o Simon o Petar, pelo ko kočija anglo Isus vaćerindo: "Dža mandar, Gospode, me injum grešno manuš!" **9** Adalese so i dar prelelja ole hem sarijen kola inele oleja zbog o baro doliba e mačhengoro. **10** Ađahar da i dar dolinđa e Jakove hem e Jovane, e Zevedejesere čhaven, kola inele e Simonesere amala. I o Isus phendā e Simonese: "Ma dara! Od akana manušen ka dole." **11** I kad ikalde o čamcija upri phuv, ačhavde sa hem džeļe palo leste. **12** I jekhvar o Isus inele ki nesavi diz, i nekotar anglo leste iklilo manuš pherdo gubaja. So dikhlija e Isuse, pelo anglo leste mujeja đi phuv hem molinđa le vaćerindo: "Gospode, te mangeja, šaj te sasljare man!" **13** I o Isus pružindā plo vas, dolinđa le hem phendā: "Mangava, ov sasljardo!" I otojekhvar i guba cidinđa pe olestar. **14** Tegani naredinđa lese: "Ma vaćer nikase akalestar, nego dža mothov tut e sveštenikose hem de žrtva zako to očistiba, sar so naredinđa o Mojsije, zako svedočanstvo olende." **15** A o glaso e Isusestar šundola ine sa po dur, i but džene čedena pe ine te šunen le hem te oven sasljarde oto pumare nambormipa. **16** A ov cidela pe ine ko čuće thana hem molini pe. **17** I jekh dive o Isus sikavđa ano jekh čher, a o fariseja hem o učitelja e Zakonestar,

kola ale oto sa e galilejakere hem judejakere gava hem oto Jerusalim, beštine adathe. A o zoralipe e Gospodesoro inele upro Isus te sasljari. **18** I nesave manuša ande upri nosiljka jekhe manuše kova našti ine te phirel ni te mrdini. Mangle te anen le andre hem te čhiven le anglo Isus. **19** I adalese so taro narodo našti ine te arakhen kotar te anen le andre, uklinde upro čher, čerde rupa ko tavani hem adathar mukle le sa e nosiljkaja ko maškar anglo Isus. **20** I kad o Isus dikhija lengiri vera, phendā: "Manušeja, oprostimei če te grehija!" **21** I o fariseja hem o učitelja e Zakonestar pučle pe ana pumende: "Kovai akava so hulini? Ko šaj te oprostini o grehija sem o jekh Devel?" **22** A o Isus džandā lengere mislja, i phendā lende: "Sose ađahar mislinena? **23** Soi po lokhe te phenel pe: 'Oprostimei če te grehija' ili te phenel pe: 'Ušti hem phir'? **24** Ka dokažinav tumenđe da man, e Čhave e manušesere, isi pravo ki phuv te oprostinav o grehija." Tegani phendā e manuše kova našti ine te phirel: "Tuće vaćerava! Ušti, le ti nosiljka hem dža čhere!" **25** I o manuš odmah uštino anglo lende, lelja i nosiljka hem dželo čhere slavindoj e Devle. **26** I sare začudinde pe, hvalinde e Devle, pherdile dar hem vaćerde: "Avdive dikhlijam bare čudesija!" **27** I palo adava, o Isus iklilo adathar hem dikhija e cariniko palo anav Levije sar bešela ko than kotar čedela pe o porez, i phendā lese: "Phir pala mande!" **28** I ov uštino, ačhavđa sa hem dželo palo leste. **29** I o Levije spremindā lese baro hajba pese ano čher, hem adari inele but carinici hem avera kola beštine olencar uzalo astali. **30** Tegani o fariseja hem lengere učitelja e Zakonestar lelje te buninen pe vaćerindoj e Isusesere učenikonendē: "Sose tumen hana hem pijena e carinikonencar hem avere grešnikonencar?" **31** I o Isus phendā lende: "E sastendē na valjani doktori, nego

e nambormendē. **32** Me na aljum te vičinav ko pokajanje e pravednikonen, nego e grešnikonen.” **33** A on phende lese: “E Jovanесere e Krstiteljesere učenici but postinena hem molinena, ađahar hem e farisejengere učenici, a te učenici hana hem pijena.” **34** A o Isus phenda lende: “Sar šaj te terinen e mladoženjasere amalen te postinen kadi olencar o mladoženja? **35** Ali ka aven o dive kad o manuša ka len lendar e mladoženja. Tegani, ko adala dive, ka postinen.” **36** I vaćerđa lende akaja uporedba: “Niko na sivela o kotor e neve fostenestar ko purano fostani sar te pherel i rupa; adalese so hem o nevo ka pharavđol, a ko purano naka avel o kotor e nevestar. **37** I niko na čhorela i nevi mol ano purane morčha. Te čerđa pe ađahar, kad i nevi mol ka zreloni, ka pharaj o morčha hem ka čhordđol, a o morčha ka oven uništimo. **38** Nego, i nevi mol valjani te čhorel pe ano neve morčha. **39** I nijekh, kova pilja i purani mol, na mangela i nevi, adalese so vaćeri: ‘dovoljnoi i purani’.”

6 Ko jekh savato o Isus nakhino maškaro njive. A lesere učenici čedinde e dīvesoro klaso, morde le vastencar hem hale. **2** Tegani nesave fariseja phende: “Sose čerena adava so palo Zakoni na tromal pe ko savato?” **3** O Isus phenda lende: “Na čitindēn li ano Sveto lili adava so čerđa o David kad bokhalile ov hem okola so inele oleja? **4** Đerdinda ano čher e Devlesoro, lelja hem halja o posvetime maro, savo nikase na inele muklo te han sem e sveštenikonendē, hem čak dindā le okolendē so inele oleja te han.” **5** I phenda lende: “Me, o Čhavo e manušesoro, injum gospodari e savatesoro.” **6** Ko aver savato, o Isus đerdinda ki sinagoga hem sikavđa. I adari inele jekh manuš kasoro desno vas inele šuko. **7** Tegani o učitelja e Zakonestar hem o fariseja posmatrinena le ine te dikhen na li ko savato ka saslijari, sar te

šaj tužinen le. **8** A ov džandža lengere mislijia hem phendā e manušese kas inele šuko vas: "Ušti hem terđov ko maškar!" I ov uštino hem terdino. **9** A o Isus phendā lendē: "Te pučav tumen: so tromal pe te čerel pe ko savato: šukaripe ili bišukaripe? Te spasini pe o dživdipe ili te uništini pe?" **10** I dikhindoj ano sarijende, phendā lese: "Pružin to vas!" I ov čerđa ađahar hem lesoro vas ulo sasto. **11** A o fariseja hem o učitelja e Zakonestar pherdile bari holi hem vaćerde maškara pumende so šaj te čeren e Isusese. **12** Adala dive, o Isus dželo ki gora te molini pe. I nakhavđa sa i rat ani molitva e Devlese. **13** Kad dislilo, vičindā kora peste ple učenikonen hem birindā olendar dešu dujen, kolen vičindā apostolja: **14** e Simone kole vičindā Petar, hem lesere phrale e Andreja, e Jakove hem e Jovane, e Filipe hem e Vartolomeje, **15** e Mateje hem e Toma, e Jakove e Alfejesere čhave hem e Simone kovai vičime Zilot, **16** e Juda e Jakovesere čhave, hem e Juda e Iskariote, kova ulo izdajniko. **17** I o Isus huljindoj olencar, terdino ko ravno than. A adari inele sa edobor lesere učenici hem but narodo taro but thana e judejakere, di hem tari diz Jerusalim, hem taro e tiresere hem e sidonesere pašutne thana savei uzalo more. **18** Ale te šunen le hem te oven sasljarde oto pumare nambormipa. A saslide hem okola kolen mučinde o bišukar duhija. **19** I sa o manuša rodinde te pipinen le adalese so baro zoralipe ikljola ine olestar hem sasljari sarijen. **20** I o Isus dikhlija ano ple učenici, i lelja te vaćeri: "Bahtale injen tumen o čorore, adalese soi o carstvo e Devlesoro tumaro! **21** Bahtalei okola kolai akana bokhale, adalese so o Devel ka čaljari tumen! Bahtalei okola kola akana rovena, adalese so ka asan! **22** Bahtale injen kad o manuša mrzinena tumen, kad odbacinena tumen, uvredinena tumen hem lađarena

tumen da injen bišukar adalese so verujinena ana mande, ano Čhavo e manušesoro! **23** Tegani radujinen tumen hem ripinen oto bahtalipe, adalese so adžičeri tumen bari nagrada ko nebo! Adalese so, ađahar čerena ine hem lengere pradada e prorokonencar. **24** Ali jao tumendē e barvalendē, adalese so već leljen tumari uteha! **25** Jao tumendē kola akana injen čaljarde, adalese so ka oven bokhale! Jao tumendē kola akana asana, adalese so ka tugujinen hem ka roven! **26** Jao tumendē kad sa o manuša vaćerena šukar tumendar, adalese so ađahar vaćerena ine hem lengere pradada e hovavne prorokonendar.” **27** “A vaćerava tumendē so šunena: Volinen tumare neprijateljen! Čeren šukaripe okolendē so mrzinena tumen! **28** Blagoslovinen okolen so dena tumen armanja! Molinen tumen okolendē so čerena tumendē bišukaripe! **29** Okolese kova khuvela tut ki čham, irin hem aver čham. Okolese kova lela to ogrtači, ma zabranin te lel tatar hem o gad. **30** De svakonese kova rodel a tatar nešto, hem te neko lela okova soi klo, ma rode adava palal. **31** I sar so mangena avera te čeren tumendē, ađahar čeren tumen olendē. **32** Te volinenam samo okolen kola tumen volinenam, savi pohvala šaj te dobinen? Adalese so hem o grešnici volinenam okolen kola olen volinenam. **33** Ađahar da, te čerđen šukaripe okolendē kola tumendē čerena šukaripe, savi pohvala šaj te dobinen? Hem o grešnici čerena ađahar. **34** Te dinđen ko zajam pare okolendē kastar adžičerena te irinen tumendē, savi pohvala šaj te dobinen? Hem o grešnici dena ko zajam jekh averese te šaj irini pe lendē edobor. **35** Nego, volinen tumare neprijateljen, čeren lendē šukaripe hem den len ko zajam bizo nisavo adžičeriba te irini pe tumendē adava! I o Devel ka del tumen bari nagrada. I ka oven čhave e Najbaresere, adalese

soi ov šukar hem premalo nezahvalna hem premalo bišukar.

36 Oven milosrdna sar soi milosrdno tumaro Dad kovai ano nebo!" **37** "Ma sudinen hem čače naka sudini pe tumendē! I ma osudinen hem čače naka oven osudime! Oprostinen hem ka oprostini pe tumendē! **38** Den hem ka del pe tumendē: mera šukar, pritiskime, tresime hem prepherdi ka čhivel pe tumendē ki angali. Adalese so, sava meraja merinena, esavkaja ka merini pe tumendē." **39** I vaćerđa lendē akaja uporedba: "Šaj li o kororo te legari e korore? Na li soduj ka peren ki rupa? **40** Nane o učeniko upreder o učitelj. I svako kovai sikavdo sa, ka ovel samo sar plo učitelj. **41** A sose dikheja i trunka ani jakh te phralesiri, a i greda ani ti jakh na primetineja? **42** Sar šaj te phene te phralese: 'Phrala, aš te ikalavtar i trunka oti jakh', a korkoro na dikheja i greda ani ti jakh? Dujemujengereja, najangle ikal i greda te jakhatar, i tegani šukar ka dikhe te ikale i trunka te phralesere jakhatar." **43** "Nijekh šukar kaš na dela bišukar plod, sar so nijekh bišukar kaš na dela šukar plod. **44** Adalese so svako kaš pendžari pe palo lesoro plod. Sar so džanen, o smokve na čedena pe oto kare ni o drakha na čedena pe oti kupina. **45** E šukare manuše isi šukaripe ano vilo, i ađahar, ple vilestar ikali šukaripe, a o bišukar manuš ple vilestar ikali bišukaripe. Adalese so e manušesoro muj vaćeri adava sojai lesoro vilo pherdo." **46** "Sose vičinena man: 'Gospode, Gospode!', a na čerena okova so vaćerava? **47** Svako kova avela mande hem šunela mle lafija hem čerela len, ka mothovav tumendē upra kastei: **48** Ovi upro manuš kova čerindoj plo čher handlja hem čerđa hor, čerđa o temelji upro bar hem vazdindža o čher. I kad ale o panja, i len khuvđa ko adava čher, ali naštī ine te potresini le adalese soi čerđo šukar. **49** A okova kova šunda mle lafija, a na čerđa len,

ovi upro manuš kova čerđa plo čher ki phuv bizo temelji, ko savo khuvđa i len hem otojekhvar peravđa le, i oto čher uli bari ruševina."

7 A kad o Isus završindja plo vaćeriba anglo narodo, đerdindja ki diz Kafarnaum. **2** A jekhe rimljanengere kapetane, kova inele upreder šel vojnici, ine sluga kova inele namborme, anglo meriba, a cenindja le. **3** I kad o kapetani šundja e Isusese, bičhalđa koro leste nesave jevrekengere starešinen te pučen le te šaj avel te sasljari lesere sluga. **4** A kad ale koro Isus, šukar zamolinde le vaćerindo: "Ov zasluzini te čere lese adava, **5** adalese so volini amare narodo, a čerđa amendje hem sinagoga." **6** I o Isus dželo olencar. A kad inele paše uzalo čher, o kapetani bičhalđa lese ple amalen vaćerindo: "Gospode, ma mučin tut, adalese so na injum dostoјno te đerdine maje ko čher. **7** Adalese na dikhlijum man dostoјno te avav dī tute. Nego samo naredin hem mlo sluga ka ovel sasto. **8** Adalese so hem me injum manuš talo autoritet, hem isi man vojnici teleder mande. I jekhese vaćerava: 'Dža!', i ov džala. A averese vaćerava: 'Ava!', i ov čerela." **9** A kad o Isus šundja adava olestar, iznenadindja pe, irindja pe nakoro narodo kova džala ine palo leste hem phendja: "Vaćerava tumenđe, na arakhlijum nijekhe ano Izrael te ovel le esavki vera." **10** I kad okola kola inele bičhalde irinde pe čhere, arakhle e sluga saste. **11** Na but palo adava, o Isus dželo ki diz savi vičini pe Nain. Oleja džele lesere učenici hem but narodo. **12** A kad alo paše uzalo udar e dizjakoro, reslja e dizutnen sar legarena e mule čhave, kova inele jekhoro pe dajaće koja inele udovica. But dizutne džana ine e dajaja te parunen e čhave. **13** I kad dikhija la o Gospod, pelo lese žal olaće hem phendja laće: "Ma

rov!" **14** I alo paše hem dolinda pe upro nosilja, i tegani okola so akharde terdine. A o Isus phendā: "Terneja, tuće vaćerava, ušti!" **15** I o mulo beštino hem lelja te vaćeri, i o Isus dinđa le lesere dajaće. **16** Tegani sare darandile hem slavinde e Devle vaćerindoj: "Baro proroko iklilo maškar amende!" hem: "O Devel alo te pomožini ple narodose!" **17** I adava šundilo ki sa i phuv e jevrekengiri hem ko sa o pašutne thana. **18** I sa adava e Jovanese e Krstiteljese vaćerde lesere učenici. Tegani o Jovan vičindja kora peste nesave dujen ple učenikonendar **19** hem bičhalđa len koro Gospod Isus vaćerindoj: "Tu li injan adava kova valjani te avel ili te adžićera avere?" **20** I adala manuša ale koro Isus hem phende: "O Jovan o Krstitelj bičhalđa amen kora tute vaćerindoj: 'Tu li injan adava kova valjani te avel ili te adžićera avere?'" **21** Baš tegani o Isus sasljardja buten oto nambormipa, oto pharipa hem oto bišukar duhija, hem bute kororenđe dinđa dikhiba. **22** Tegani o Isus phendā e Jovanese učenikonendje: "Džan hem vaćeren e Jovanese so dikhlijen hem so šundjen: o korore dikhena, o bange phirena, o gubavci čistinena pe, o kašuke šunena, o mule uštena, e čororenđe vaćeri pe o Šukar lafi. **23** I bahtaloi okova kova na našali pli vera ana mande." **24** Kad e Jovanese manuša dželete, o Isus lelja te vaćeri e narodose e Jovanestar: "So ikliljen ki pustinja te dikhen? I trska sava phudela i barval? **25** Ili so ikliljen te dikhen? E manuše ano barvale šeja urjavde? Na! Okola ano skupa šeja hem so živinena ano luksuz, eče tane ano palate. **26** Ili so ikliljen te dikhen? E proroko? Oja, vaćerava tumenđe, ovi po više oto proroko! **27** Ovi okova kastar pisime ano Svetu lili: 'Ače, bičhalava mle glasniko angla tute, kova ka pripremini će o drom.' **28** Vaćerava tumenđe: maškar okolende kolai bijande e

đuvljendar nijekh nane po baro e Jovanestar, a o najtikoro e Devlese ano carstvo po baroi olestar.” **29** I sa o manuša hem o carinici kola šunde adava, pendžarde dai e Devlesoro sikaviba čačikano, adaleja so krstinde pe e Jovanesere krstibnaja. **30** A o fariseja hem o učitelja e Zakonestar odbacinde o plan e Devlesoro pumendje. Oni adala so na mangle o Jovan te krstini len. **31** O Isus phenda: “Kasar akana te uporedinav e manušen oti akaja generacija? Kasei slična? **32** Sličnai e čhavorenđe kola bešena ko trg hem vaćerena jekh averese: ‘Bašalđam tumendje veselo, a na čhelden! Đilabđam tužno, a na runden!’ **33** Ađahar, kad alo o Jovan o Krstitelj, ni halja maro ni pilja mol, a phenena: ‘O demoni ano leste!’ **34** A kad aljum me, o Čhavo e manušesoro, hava hem pijava, a phenena: ‘Eče manuš halano hem mato, amal e carinikonengoro hem e avere grešnikonegoro!’ **35** Ali i mudrost e Devlesiri dokažini pe sa lakere čhavendar.” **36** Nesavo farisej palo anav Simon vičinda e Isuse te avel te hal koro leste. Ov đerdinda e farisejese ko čher hem čhivđa pe uzalo astali. **37** I eče, adari ali i đuvli kolaće džandža pe dai grešnica ani diz, adalese so šunda da o Isus inele uzalo astali e farisejese ko čher, i anda miris ko čaro savo inele čerdo oto šužo bar. **38** I terdindoj palo lesere pre, rundja hem lelja te sampaćeri lesere pre ple asvencar hem koslja len ple balencar. I tegani čumudinda lesere pre hem makhlja len miriseja. **39** Kad adava dikhla o farisej kova vičinda le, phenda ana peste: “Tei akava manuš proroko, ka džanel ine koi hem savi akaja đuvli koja pipini le – dai grešnica.” **40** A o Isus phenda lese: “Simone, isi man nešto te vaćerav će.” A ov phenda: “Učitelju, vaćer!” **41** I o Isus phenda: “Duj džene inele dužnici nesave manušese kova dela pare ko zajam. Jekh dugujini lese panšel e

rimljanengere denarija, a o dujto pinda. **42** Adalese so na ine len te irinen, ov oprostindja o dugo sodujendje. Kova, onda, olendar više ka volini le?" **43** O Simon phendja: "Mislinava da okova kase oprostindja više." Tegani ov phendja lese: "Oja, šukar phendjan."

44 Irinda pe nakori đuvli, i phendja e Simonese: "Dikheja li akala đuvlja? Đerdindum tuće ko čher, pani mle prenđe na andan, a oj sampaćerđa mle pre ple asvencar hem koslja len ple balencar.

45 Na pozdravindan man čumudipnaja, a oj, sar đerdindum na ačhavđa te čumudini mle pre. **46** Na makhljan mlo šero uljeja, a oj makhlja mle pre miriseja. **47** Adalese phenava će: But mangipe mothovđa, adalese soi laće oprostime but grehija. A hari mangipe mothoj okova kolesei oprostime hari grehija." **48** A olaće phendja: "Oprostimei će te grehija." **49** A o manuša kola inele uzalo astali lelje ana peste te vaćeren: "Kovai akava so šaj hem o grehija te oprostini?" **50** Tegani o Isus phendja e đuvljače: "Ti vera spasinda tut! Dža ano mir!"

8 Palo adava, o Isus lelja te džal ko dizja hem ko gava vaćerindoj o Šukar lafi oto carstvo e Devlesoro. Oleja džeze hem o dešu duj apostolja **2** hem nesave đuvlja kola inele sasljarde oto bišukar duhija hem oto nambormipa: i Marija vičimi Magdalena, kolatar ikalđa efta demonen, **3** i Jovana, i romni e Irodesere upravnikosiri e Huzesiri, i Suzana hem but avera. Adala đuvlja pumare parencar kandle e Isuse hem lesere učenikonen. **4** Kad čedindja pe uzalo Isus baro narodo taro but dizja, ov vaćerđa lendje jekh priča: **5** "Iklilo o sejači te sejini. I sar frdela ine o seme, nesave zrnja pele ko drom, inele gazime hem o čiriklja sa hale len. **6** Nesave pele ko than kote inele hari phuv upro bara, i kad barile, šućile adalese so na ine len pani. **7** I nesave pele maškarlo kare, o kare barile olencar hem tasavde len. **8** I nesave

pele ki šukar phuv, barile hem ande bijandipe šel puti više.” Kad vaćerđa adava, vičindā: “Kas isi kana, nek šunel!” **9** Tegani lesere učenici pučle le so manglia te vaćeri adala pričaja. **10** A ov phendā: “Tumenđei dindo te džanen o tajne oto carstvo e Devlesoro, a averendje vaćerava ano priče, sar te šaj: ‘anglo jačha te na dikhen hem anglo kana te na haljoven.’ **11** A akava i priča vaćeri: O semei o lafi e Devlesoro. **12** Nesavei manuša sar o drom ko savo pele o zrnja. Kad šunena o Lafi, avela o beng hem lela le lengere vilendar, sar te na poverujinen hem te na oven spasime. **13** A nesavei sar o than e barencar ko savo pele o zrnja. Kad šunena o Lafi, odmah lena le radosno, ali nane len koreno. On nesavo vreme verujinena, ali kad avela o iskušenje otparena. **14** A nesavei sar o than maškarokare ko savo pele o zrnja. Adalai okola kola šunena o Lafi, ali živinena ano brige, ano barvalipe hem ano zadovoljstvija e dživdipnasere, i ovensa tasavde hem na anena šukar plod. **15** A nesavei sar i šukar phuv ki savi sejime o zrnja. Adalai okola kola e šukare hem e bimelale vileja šunena o Lafi hem ićerena le sa đikote na anena šukar plod.” **16** “Niko na tharela i svetiljka te učhari la čareja ili te čhivel la talo than e pašljojb nasoro, nego čhivela la ko than zaki svetiljka te šaj dikhen o svetlost okola kola đerdinena. **17** Adalese so, sa soi garavdo, ka dičhol; sa soi tajno, ka šundol. **18** Adalese pazinen sar šunena. Adalese so, kas isi, ka del pe lese pana, a kas nane, ka lel pe lestar hem adava so mislini da isi le.” **19** A e Isusesiri daj hem lesere phralja avena ine nakoro leste, ali oto but narodo naštī ine te aven đi oleste. **20** A neko phendā lese: “Ti daj hem te phralja terđona avri hem mangena te dikhen tut.” **21** A o Isus phendā: “Akalai mli daj hem mle phralja – kola šunena hem čerena o lafi e Devlesoro.”

22 I jekh dive o Isus phēnda ple učenikonendē: "Te nakha ki aver strana oto jezero!" I ġerdinde ano čamco hem podinde.

23 A sar plovinena ine, o Isus zasuća. I muklja pe jekh zorali barval upro jezero. O čamco lelja te pherđol pani i arakhle pe ani opasnost. 24 I o učenici ale uzalo Isus hem džangavde le vaćerindoj: "Gospodarona, Gospodarona, meraja!" I o Isus uštino, naredindā e barvaljače hem e talasendē te ačhon, i ačhile hem ulo mir. 25 Tegani pučlja e učenikonen: "Kaj tumari vera?" A on darandile hem začudime pučle jekh avere: "Kova šaj te ovel akava so naredini e barvaljenđe hem e panjese, a on šunena le?" 26 I resle ko krajo e gerasakoro savoi prekalo e Galilejakoro jezero. 27 A kad o Isus iklilo ki phuv, reslja le nesavo manuš tari diz kova inele opsednutime demonencar. Sa edobor vreme inele nango hem na beštino ano čher, nego maškarō grobija. 28 I kad dikhla e Isuse, vrištindā, pelo anglo leste hem vičindā oto sa o glaso: "So mangeja mandar, Isuse, Čhaveja e Najbare Devlesereja? Molinava tut, ma mučin man!" 29 (Adalese so o Isus već naredindā e melale duhose te ikljol adale manušestar. Angleder, di hem kad o stražarija pazinena le ine hem phandena le ko lancija hem ko okovija, o manuš phagela len ine hem o demoni legari le ine ko čuče thana.) 30 A o Isus pučlja le: "Sar to anav?" I ov phēnda: "Legija", adalese so but demonja ġerdinde ano leste. 31 I zorale molinde le te na naredini lende te džan ki Beskrajno rupa. (Abyssos g12) 32 A adari ko brego inele krdo oto bale save hana ine, i o demonja molinde e Isuse te mukel lende te ġerdinen ano bale. I ov muklja lende. 33 Tegani o demonja iklindoj e manušestar, ġerdinde ano bale. I o bale prastandile taro brego ano jezero hem taslile. 34 I kad okola so arakhena ine e balen dikhle so ulo, našle hem vaćerde adalestar

e manušenđe ani diz hem ano gava. **35** Tegani o manuša ale te dikhen so ulo. Ale koro Isus hem arakhle e manuše, kolestar iklile o demonja, sar urjavdo hem saste gođaja bešela uzalo e Isusesere pre, i darandile. **36** A okola so dikhle adava so ulo, vaćerde averenđe sar o Isus sasljarđa e opsednutime manuše. **37** I sa o narodo oto krajo e gerasakoro zamolinde e Isuse te džal olendar adalese so uklinda len bari dar. Tegani o Isus đerdinđa ano čamco te irini pe palal. **38** A o manuš, kolestar o Isus ikalđa e demonen, molindja e Isuse te džal oleja, ali o Isus bičhalđa le vaćerindoj: **39** "Irin tut te čhereste hem vaćer sa so čerđa će o Devel." I o manuš dželo maškari sa i diz hem vaćerđa so čerđa lese o Isus. **40** A kad o Isus irinđa pe ki aver strana oto jezero, but manuša inele radosna so dikhe le so avela, adalese so sare adžicerena le ine. **41** I dikh, alo o manuš palo anav Jair, kova inele vođa ani sinagoga. I perindoj anglo pre e Isusesere, phendja: "Molinava tut, ava maje ano čher." **42** Adalese so e Jairesiri jekhori čhaj, kola ine dešu duj berš, inele anglo meriba. I sar o Isus džala ine palo Jair, o narodo gurini pe ano leste. **43** A maškaro narodo inele jekh đuvli kolatar dešu duj berš thavdinđa rat. Oj sa plo barvalipe dindja ko doktorija, ali nijekh našti ine te sasljari la. **44** Nakhini oto palal e Isusesere hem dolindja pe uprilesere fostanesoro krajo hem otojekhvar ačhilo te thavdel latar o rat. **45** I o Isus pučlja: "Ko dolindja pe upra mande?" A kad svako olendar phende: "Na injum me", o Petar phendja: "Gospodarona, sar te džana kad but džene čedinde pe hem gurinena pe uzala tute." **46** A o Isus phendja: "Neko namerno dolindja pe upra mande. Osetinđum sar ikljola mandar o zoralipe." **47** A i đuvli dikhlija so našti te garaj pe, tresindoj oti dar ali hem peli mujeja đi phuv anglo leste hem vaćerđa anglo sa o manuša sose dolindja

pe upro leste hem sar otojekhvar inele sasljardi. **48** A o Isus phendā lače: "Mli čhaj, ti vera sasljarđa tut. Dža ano mir!" **49** Sar o Isus pana vaćeri ine adava, nesavo manuš taro čher e Jairesoro, e sinagogakere vođasoro, alo hem phendā: "Jaire, ti čhaj muli. Ma više mučin e učitelje." **50** A o Isus šundā adava hem phendā e Jairese: "Ma dara! Samo verujin hem oj ka ovel sasljardil!" **51** I kad reslo ko čher, o Isus na muklja nikase te đerdini oleja, sem e Petrese, e Jovanese, e Jakovese hem e čhajorjakere dадесе hem e dajaće. **52** A sare, kola već inele ano čher, runde hem tugujinde palo late. A o Isus phendā: "Ma roven! Adalese so oj na muli, nego sovela." **53** I on asandile lese adalese so džande so muli. **54** A o Isus dželo hem dolinda la oto vas hem vičindā: "Čhajorije, ušti!" **55** I lakoro duho irindā pe ano late, i otojekhvar uštini, a o Isus naredindā te den la nešto te hal. **56** I lakoro dad hem lakiri daj inele but začudime, a o Isus naredindā lendē te na vaćeren nikase so ulo.

9 A o Isus vičindā e dešu duje apostolen hem dindā len zoralipe hem autoritet upro sa o demonja hem te sasljaren o nambormipa. **2** I bičhalda len te propovedinen oto carstvo e Devlesoro hem te sasljaren e nambormen. **3** I phendā lendē: "Ma legaren tumencar ništa ko drom: ni štapi, ni torba dromese, ni maro, ni pare, hem te na ovel tumen aver gad. **4** Sa đikote ačhovena ki nesavi diz, i đikote na džana adathar, bešen ano jekh čher. **5** Te na priminde tumen nesave dizutne, ikljoven tari adaja diz hem tresinen i prašina tumare prendar sar znako zako zoralo odbiba." **6** I on džeze taro gav ko gav, vaćerindoj o Šukar lafi hem sasljarindoj e nambormen ko sa o thana. **7** A o Irod, o vladari e Galilejakoro, šundā sa so ulo i inele zbumime adalese so nesave vaćerde da o Jovan o Krstitelj uštino taro mule. **8** A avera vaćerde da o

proroko o Ilija mothovđa pe ki phuv, a nesave avera vaćerde da taro mule uštino nesavo proroko taro purano vreme. **9** A o Irod phendja: "Me čhindum e Jovanesoro šero. A kovai onda akava kastar sa adava šunava?" I manglja te dikhel e Isuse. **10** I kad o apostolja irinde pe koro Isus, vaćerde lese sa so čerde. I o Isus legardja len peja hem cidinđa pe olencar nakori diz vičime Vitsaida te šaj oven korkore. **11** Ali o narodo šundja adava i dželo palo lende. A o Isus dodžačerđa len šukar, vaćerđa lendje oto carstvo e Devlesoro hem sasljarda okolen kase adava valjanđa. **12** A kad lelja te perel i rat, o dešu duj apostolja nakhle đi o Isus hem phende lese: "Te muke ine e manušen te šaj džan ko pašutne gava hem thana kote šaj te arakhen nešto hajbnase hem than sojbnase. Adalese so injam akate ko čučo than kaj nane ništa." **13** A o Isus phendja lendje: "Den len tumen nešto hajbnasel!" A on phende: "Ali isi amen samo pandž mare hem duj mačhe. Mangeja amendar te dža te čina hajbnase zako sa akava narodo?" **14** Adari inele đi ko pandž hiljade murša. Tegani o Isus phendja ple učenikonendje: "Čhiven len te bešen ko kupe po pinda." **15** I on čerde ađahar, hem čhivde sarijen te bešen. **16** O Isus lelja o pandž mare hem e duje mačhen, dikhla nakoro nebo, zahvalinđa e Devlese zako hajba, phaglja len hem dinđa ko učenici te podelinen len e manušendje. **17** I sare hale đikote na čalile. A palo adava, dešu duj korpe čedinde pe okolestar so ačhilo oto hajba. **18** Jekhvar kad o Isus korkoro molindja pe, oleja inele lesere učenici. Ov pučlja len: "So phenena o manuša, ko injum me?" **19** A on phende: "Nesave manuša phenena da tu injan o Jovan o Krstitelj, a avera phenena da tu injan o proroko o Ilija, a nesave avera phenena da tu injan jekh oto avera proroci taro purano vreme kova uštino taro mule." **20** Tegani o Isus

pučlja len: "A so tumen phenena, ko injum me?" O Petar phenda:
"Tu injan o Hrist, kole o Devel bičhalđa!" **21** A o Isus zorale
naredinda e učenikonende te na vaćeren nikase dai ov o Hrist.
22 I phenda: "Me, o Čhavo e manušesoro, valjani but te patinav.
O starešine, o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar
naka prihvatinen man. Ka ovav mudardo, ali o trito dive ka uštav
taro mule." **23** I o Isus phenda sarijendje: "Ko mangela te džal
pala mande, mora te ačhaj pe ple dživdipnastar hem te lel plo
krsto taro dive ko dive hem te phirel pala mande. **24** Adalese so,
ko mangela te spasini plo dživdipe, ka našali le, a ko našali plo
dživdipe zbog mande, ka spasini le. **25** So vredini e manuše
hem sa i phuv te ovel olesiri, a našali ili upropastini korkoro
pes? **26** Adalese ko lađala mandar hem mle lafendar, hem me, o
Čhavo e manušesoro, ka lađav olestar kad ka avav ani mli slava
hem ani slava e Dadesiri hem e svetone anđelengiri. **27** A čače
vaćerava tumendje, isi nesave akate maškara tumende kola
naka meren đikote na dikhena o carstvo e Devlesoro." **28** Đi sar
ofto dive palo adava so phenda lendje, o Isus lelja peja e Petre, e
Jovane hem e Jakove i dželo ki gora te molini pe. **29** I sar molini
pe ine, lesoro muj ulo averčhane hem lesere šeja ule but parne
hem sjajna. **30** I dikh, nekotar iklike duj manuša hem lelje te
vaćeren oleja. Adala inele o Mojsije hem o Iliju. **31** On mothovde
pe ano baro sjaj hem vaćerde oleja e meribnastar savo adžićeri
le ano Jerusalim. **32** A o Petar hem okola so inele oleja, zasuće.
Kad uštine, dikhle e Isuse ano baro sjaj hem e duje manušen
sar terđona oleja. **33** I kad lelje o Mojsije hem o Iliju te ciden pe
e Isusestar, o Petar phenda e Isusesec: "Gospodarona, šukari
amendje so injam akate. Te čera trin šatorja: jekh tuće, jekh
e Mojsijase hem jekh e Ilijase." Na džanda so vaćeri. **34** Sar

vaćeri ine adava, iklilo jekh oblako savo učharda len. A on, kad učharda len o oblako, darandile. **35** I šundilo glaso taro oblako savo vaćerđa: "Akavai mlo Čhavo, kole birindum! Ole šunen!" **36** I palo adava so šundilo o glaso, o učenici dikhle samo e Isuse korkore. I trainde, hem tegani pana nikase na vaćerde adalestar so dikhle. **37** Tejsato dive, kad o Isus hem o trin učenici huljile tari gora, baro narodo alo te dikhel e Isuse. **38** I dikh, nesavo manuš taro narodo lelja te vičini: "Učitelju, molinava tut te pomožine mle čhavese, adalese soi maje jekhoro! **39** O bišukar duho but puti prelela le hem otojekhvar vrištini; frdela le ano grčevija hem ikljola lestar pena taro muj; uništini le hem jedva ačhaj le. **40** I molindum te učenikonen te ispudinen e bišukare duho mle čhavestar, ali on našti ine te čeren adava." **41** A o Isus phendā: "O, biverakiri hem rumimi generacijo! Pana kobor valjani te ovav tumencar hem te trpinav tumen? Ana te čhave akari!" **42** I sar o čhavoro avela ine đi o Isus, o demoni frdindā le ki phuv ano grčevija. A o Isus naredindā e bišukare duhose te cidel pe e čhavorestar, sasljardā e čhavore hem dindā le palal ko dad. **43** Tegani sare inele začudime so dikhle e Devlesoro baro zoralipe. Sar sare čudinena pe ine zako adava so čerđa o Isus, ov phendā ple učenikonenđe: **44** "Šunen šukar akala lafija: Me, o Čhavo e manušesoro, valjani te ovav predime ano vasta e manušengere." **45** Ali o učenici na halile so o Isus manglja te vaćeri adaleja. Adava inele olendar garavdo sar te na haljoven le, a darandile te pučen le so adaleja manglja te vaćeri lende. **46** A o učenici lelje maškara pumende te raspravinen kovai olendar najbaro. **47** A o Isus džandā soi lende ki godi, lelja jekhe čhavore, čhivđa le uzala peste, **48** i phendā lende: "Svako kova primini akale čhavore zbog maje, man primini. A

svako kova man primini, primini e Devle kova bičhalđa man. Adalese so, ko maškara tumende pes dikhela sar najtikore, ovi najbaro.” **49** A o Jovan phendā e Isusese: “Gospodarona, dikhlijam nesave manuše sar ano to anav ispudini e demonen e manušendar. Amen na mukljam lese te čerel adava, adalese so na džala amencar pala tute.” **50** A o Isus phendā lese: “Muken le te čerel adava, adalese so okova kova nane protiv tumende, ovi tumencar!” **51** A kad inele paše o dive e Isusesere te ovel vazdime ko nebo, ov zorale odlučinđa te džal ko Jerusalim. **52** I bičhalđa nesave glasnikonen angla peste. I on dželete hem đerdinde ko nesavo gav ani regija Samarija te pripreminen le e Isusese. **53** Ali o gavutne na mangle e Isuse adalese so džande da džala ko Jerusalim. **54** A dikhindoj adava o učenici o Jakov hem o Jovan, pučle e Isuse: “Gospode, mangeja li te phena te huljel taro nebo i jag hem sa te tharel len?” **55** A o Isus irindā pe hem ukorinda len. **56** I ov hem lesere učenici dželete ko aver gav. **57** I sar o učenici hem o Isus džana ine dromeja, nesavo manuš alo hem phendā e Isusese: “Ka džav tuja kaj god tu džaja.” **58** A o Isus phendā lese: “E lisicen isi jazbine hem e čirikljen gnezdija, a man, e Čhave e manušesere nane kaj te pašljarav mlo šero.” **59** A avere manušese phendā: “Phir pala mande!” A ov phendā: “Aš najangle, Gospode, te parunav mle dade, i ka džav pala tute.” **60** Tegani o Isus phendā lese: “Muk o mule te parunen ple mulen, a tu dža vaćer oto carstvo e Devlesoro.” **61** A aver manuš phendā: “Ka phirav pala tute, Gospode, ali aš najangle te džav te pozdravinav man mle čherutnencar.” **62** A o Isus phendā lese: “Nijekh kova dolela pe upro plugo te orini i onda dikhela napalal, nane korisno zako carstvo e Devlesoro.”

10 Palo adava, o Gospod Isus birinđa avere eftavardešu duje učenikonen hem bičhalđa len duj po duj angla peste ko sa o dizja hem o thana ko save ov manglja te džal. **2** Angleder so te džan, o Isus phendā lendē: "I žetvai bari, a hari bućarne te čeden. Adalese, molinen e gospodare otī žetva te bičhali e bućarnen ki žetva pli. **3** Džan! Ače, bičhalava tumen sar bakroren maškaro ruva. **4** Ma legaren tumencar kesa e parencar, ni torba dromese, ni buderi obuća. I ma našalen tumaro vreme ađahar so ka terđoven te pozdravinen nekasar odrumal. **5** I kad đerdinena ko nesavo čher, prvo vaćeren: 'Mir akale čhereste!' **6** Te adari bešela o manuš kova mangela mir, tegani o mir, savese tumen molinena, ka ačhol oleja; a te na manglja mir, tumaro mir ka irini pe tumendē. **7** Kad avena ko nesavo čher, ma palo adava nakhen ko avera čhera. Ačhoven ko jekh than, han hem pijen adava so o čherutne ikalena angla tumende, adalese so o bućarno zaslužini pli plata. **8** I ki savi diz đerdinena, a o dizutne priminena tumen, han okova so ikalena angla tumende. **9** Saslijaren e nambormen adari hem vaćeren sarijendē: 'Alo tumendē paše o carstvo e Devlesoro!' **10** A ki savi diz đerdinena, a o dizutne na priminena tumen, iklindoj ko glavna droma e dizjakere, vaćeren: **11** 'Hem i prašina tumara dizjakiri, savi dolinda pe ko amare pre, amen kosaja la sar znako zako zoralo odbiba. Ali te džanen da o carstvo e Devlesoro alo paše!' **12** Vaćerava tumendē da ko dive oto baro sudo, po lokhe ka ovel e manušendē tari Sodoma negoli e manušendē tari adaja diz." **13** "Jao tumendē, manušalen taro Horazin! Jao tumendē, manušalen taro Vitsaida! Te oven ine čudesija maškaro manuša taro Tir hem taro Sidon save ule maškara tumende, pana angleder ka bešen ine ano šeja oto kanaj hem ka čhoren pepeo upro pumare šere sar te

mothoven da kajinena pe. **14** Ali e manušenđe taro Tir hem taro Sidon ka ovel po lokhe ko Sudo negoli tumendē. **15** A tumen, manušalen taro Kafarnaum, na li đi o nebo ka vazden tumen? Đi o than e mulengoro isi te peren. (**Hadēs g86**) **16** Tegani phendā e učenikonendē: Ko šunela tumen, man šunela, a ko odbini tumen, man odbini. A ko odbini man, odbini e Devle kova bičhalđa man.” **17** Kad o eftavardešu duj učenici irinde pe oto drom radosna, phende e Isusese: “Gospode, hem o demonja pokorinena pe amendē ano to anav!” **18** A o Isus ko adava phendā lendē: “Dikhlijum e Sotone sar perela taro nebo sar munja. **19** Eče, dindūm tumen vlast te gazinen upro sapa hem o škorpije hem upro sa o zoralipe e neprijateljesoro hem ništa naka ovel tumendē. **20** Ali ma edobor radujinen tumen zako adava so o bišukar duhija pokorinena pe tumendē, nego više radujinen tumen adalese soi tumare anava zapisime ano nebo.” **21** I tegani o Isus radujinda pe ano Svetu Duhu hem phendā: “Hvalinava tut, Dade, Gospode e nebosoro hem e phuvjakoro, so garavđan akava okolendar kola pes dikhena sar mudronen hem džanden, a mothovđan okolendē kolai sar čhavore. Oja, Dade, džanav da čerđan adava adalese so adahar mangljan. **22** Mlo Dad sa muklja maje ko vasta. Niko na džanel e Čhave, sem o Dad; hem nikо na džanel e Dade, sem o Čavo hem okola kolendē o Čavo mangela te mothoj le.” **23** Tegani irinda pe nakoro učenici hem samo olendē phendā: “Blago e jačendē save dikhena adava so tumen dikhena! **24** Vaćerava tumendē da but proroci hem carija mangle te dikhen akava so tumen dikhena, ali na dikhle; hem mangle te šunen okova so tumen šunena, ali na šunde!” **25** I dikh, jekh dive sar o Isus sikaj ine, nesavo učitelj e Zakonestar uštino te pučel le nešto sar te

iskušini le, i pučlja: "Učitelju, so valjani te čerav te dobinav o večno dživdipe?" (aiōnios g166) 26 A o Isus phendā lese: "Soi pisime ano e Mojsijasoro zakoni? So čitineja adari?" 27 I ov phendā e Isusesec: "Volin e Gospode te Devle sa te vileja, sa te dušaja, sa te zoralipnaja hem sa te gođaja; hem volin te pašutne sar korkore tut." 28 Tegani o Isus phendā lese: "Šukar phenđan. Ćer ađahar hem ka živine." 29 Ali o učitelj e Zakonestar manglia te opravdini pe i pučlja e Isuse: "A koi mlo pašutno?" 30 A ko adava, o Isus phendā lese akaja priča: "Nesave manuše, sar huljela ine tari diz Jerusalim ki diz Jerihon, dolinde o čora. On lejje lestar sa, đi o šeja. Zorale marde le, i dželete, a o manuš pašlilo ko drom hem na džanda pese. 31 Na nakhlo but, i nekotar adale dromeja sar huljela ine nesavo svešteniko, dikhlija adale manuše hem nakhino oti aver strana. 32 Ađahar da nesavo levit: alo đi adava than kote o manuš pašljola, dikhlija le i nakhino oti aver strana adale dromesiri. 33 A inele nesavo Samarijanco savo džala ine adale dromeja. Kad reslja đi ko than kote o manuš pašljola, dikhlija le, i pelo lese žal olese. 34 Tegani o Samarijanco alo đi o manuš, čhorda ulje hem mol upro lesere rane te kosel len hem paćardja len. I čhivđa le upro plo her hem legardja le ki gostonica, i adari brinindja pe olestar. 35 Tejsato dive o Samarijanco ikalđa duj srebrna kovanice hem dindja ko manuš kasiri inele i gostonica hem phendā lese: 'Brinin tut akale manušestar, i sa so ka trošine buderi, ka irinav će kad ka irinav oto drom.'" 36 Tegani o Isus pučlja e učitelje e Zakonestar: "So tu pheneja? Kova akale trinendar mothovđa pe sar pašutno okolese kole dolinde o čora?" 37 A ov phendā: "Okova kova mothovđa lese milosrđe." Tegani o Isus phendā lese: "Oja, hem tu dža hem čer ađahari!" 38 I sar o Isus hem lesere učenici

džana ine dromeja nakoro Jerusalim, đerdinde ko nesavo gav. Adari živinda nesavi đuvli palo anav Marta. Oj priminda len kora peste ko čher. **39** Ola inele phen palo anav Marija, koja beštini uzalo e Gospodesere e Isusesere pre hem šundža lesoro lafi. **40** A i Marta sa ki sig dikhela ine te kandel, i ali uzalo Isus hem pučlja le: "Gospode, tu li na dikheja adava so mli phen muklja man korkora te kandav? Phen laće te pomožini maje." **41** A o Gospod phendja laće: "Marto, Marto! Brinineja tut hem uznemirineja tut zako but so, **42** a samo jekh valjani. I Marija izabirinda okova soi po šukar, i adava naka lel pe latar."

11 I kad jekhvar o Isus završinda e molitvaja, jekh lesere učenikonendar phendja lese: "Gospode, sikav amen te molina sar so o Jovan o Krstitelj sikavda ple učenikonen." **2** Tegani o Isus phendja lendje: "Kad molinena, vaćeren: 'Dade, to sveto anav barjardo te ovel! To carstvo te avel! **3** De amen avdive o maro savo valjani amendje svako dive! **4** Oprostин amenđe amare grehija sar so hem amen oprostinja svakonese kova grešinda premala amende! Hem cide amen taro iskušenje!" **5** Tegani o Isus phendja lendje: "Zamislinen da ki ekvaš i rat džana koro tumaro amal te phenen lese: 'Amala, te de man trin mare, i ka irinav će. **6** Mlo amal alo oto drom kora mande, a nane man so te ikalav anglo leste!' **7** A ov od andral te phenel: 'Ma uznemirin man! O udarai phandle, a mle čavore već pašlile mancar hem sovena. Našti akana te uštav te dav tut!' **8** Vaćerava tumende: te na uštino te del le adalese soi lesoro amal, ka uštel hem ka del le sa so valjani adalese so lesere amale nane lad te ovel uporno. **9** Vaćerava tumende: Mangen hem ka del pe tumendel! Roden hem ka arakhen! Khuven hem ka phravel pe tumendel! **10** Adalese so svako kova mangela,

primini; hem kova rodelia, arakhi; hem kova khuvela, ka ovel lese phravdo. **11** A kova dad tumendar: kad lesoro čhavo ka rodel lestar ine mačhe, ka del le sape? **12** Ili kad ka rodel jaro, ka del le škorpija? **13** Kad tumen, kola injen bišukar, džanen te den šukar darija tumare čhavendje, kobor više tumaro Dad taro nebo ka del e Svetone Duho okolende kola rodona olestar.” **14** I jekh dive o Isus ispudinđa e demone kova čerela ine jekhe manuše te našti vaćeri. Kad iklilo o demoni, o manuš lelja te vaćeri. I o narodo inele zadivime, **15** ali nesave olendar vaćerde: “E Veelzevulesere, e demonengere šerutnesere, zoralipnaja ispudini e demonen!” **16** A avera iskušinde e Isuse adahar so rodinde lestar znako taro nebo. **17** Ali o Isus džanda lengere mislija, i phendja lendje: “Svako carstvo savoi ana peste podelime ka properel, hem o čher ano savo nane sloga ka perel. **18** Tei e Sotonesoro carstvo ana peste podelime, sar onda pana trajini? Akava vaćerava adalese so tumen phenena da e Veelzevulesere zoralipnaja ispudinava e demonen. **19** A te me e Veelzevulesere zoralipnaja ispudinava e demonen, kasere zoralipnaja tumare učenici ispudinena len? Adalese on ka dokažinen tumende da na injen u pravu. **20** Ali te me e Devlesere zoralipnaja ispudinava e demonen, onda o carstvo e Devlesoro alo maškara tumende.” **21** O Isus phendja hem akava: “Kad okova kovai zoralo hem naoružime pazini plo čher, lesoro barvalipei osigurime. **22** Ali kad avela o po zoralo lestar, ka pobedini le hem ka lel lestar o oružje upro savo inole nada hem ka delini plencar adava so lelja e bizoralestar. **23** Ko nane mancar, ovi protiv mande. I ko na čedela mancar, ov čhorela.” **24** Tegani o Isus phendja: “Kad o bišukar duho ikljola taro manuš, džala ko šuke thana rodindoj kote šaj te odmorini. Kad na arakhi le, vaćeri: ‘Ka irinav

man ko čher kotar ikliljum.' **25** I irinđa pe hem arakhija o čher šulavdo hem namestime. **26** Tegani džala hem lela efta avere duhen po bišukaren pestar hem đerdinena ano adava manuš hem ačhovena adari. I ko kraj adale manušese ovela po bišukar nego angleder." **27** I sar o Isus vaćeri ine adava, nesavi đuvli oto narodo vičindja: "Bahtali i đuvli koja akharda tut ano vođi hem dindja tut čučil!" **28** A o Isus phendja: "Po bahtalei okola so šunena o lafi e Devlesoro hem čerena le!" **29** Sar čedela pe ine po baro narodo, o Isus lelja te vaćeri: "Akajai generacija bišukar. Rodela mandar znako, ali nisavo znako naka del pe laće sem adava so inele e prorokose e Jonase. **30** Sar so adava so ulo e Jonaja inele znako e manušende kola živinde ki diz Niniva, ađahar hem so ka ovel mancar, e Čhaveja e manušesereja, ka ovel znako akala generacijaće. **31** Ko dive oto baro sudo, i carica koja angleder vladindja ki južno phuv ka uštel hem ka osudini e manušen oti akaja generacija, adalese so tari durutni phuv ali te šunel e Solomonesiri mudrost, a akatei tumencar neko po baro e Solomonestar, a tumen na mangena te šunen! **32** Ko dive oto baro sudo, o manuša kola živinde ani purani diz Niniva ka ušten protiv akaja generacija hem ka osudinen la, adalese so on pokajinde pe kad o Jona propovedinđa, a akatei tumencar neko po baro e Jonastar, a tumen pana na pokajinden tumen!" **33** "Niko na tharela i svetiljka hem te čhivel la ko garavdo than ili talo čaro, nego čhivela la ko than zaki svetiljka te šaj dikhen o svetlost okola kola đerdinena. **34** Ti jakhi sar svetiljka te telose. Kadi ti jakh šukar, sai to telo osvetlime. A kadi ti jakh bišukar, hem to teloi ani tomina. **35** Adalese, pazin da o svetlost so mislineja dai ana tute nane tomina. **36** Tei sa to telo pherdo oto svetlost, bizo jekh deo oti tomina, tegani

sa to dživdipe ka ovel osvetlime sar kad i svetiljka osvetlini tut ple svetloja.” **37** Kad o Isus vaćerđa adava, nesavo farisej vičindā le te hal maro koro leste. I o Isus đerdindā lese ko čher hem čhivđa pe uzalo astali. **38** A o farisej dikhindoj adava, čudindā pe so o Isus, palo adeti, na thovđa ple vasta angleder o hajba. **39** A o Gospod Isus phendā lese: “Oja, tumen o fariseja kosena i šolja hem o čaro od avrijal, a pherđen len tumara pohlepaja hem bišukaripnaja. **40** Hulavonalen! Nane li o Devel okova kova čerđa e manuše, kova džanel le hem od avrijal hem od andral? **41** Nego, den e čororenđe sar milostinja okova so isi tumen andre, hem sa ka ovel tumendē čisto. **42** Ali jao tumendē e farisejendē so dena e Devlese desetak oto začinja: oti nana, oti ruta hem oto sa o povrće, a ačhavđen te čeren averendē okova soi pravedno hem te volinen e Devle. Valjani te den o desetak, ali na troman te bistren te čeren adava soi po bitno. **43** Jao tumenđe e farisejendē so volinena te bešen ko anglune thana ano sinagoge hem so volinena kad o manuša, pherde poštujiba premala tumende, pozdravinena tumen ko trgija. **44** Jao tumenđe adalese so injen sar o bioznačime grobija upra savende o manuša phirena, a na džanen.” **45** Tegani nesavo oto učitelja e Zakonestar phendā e Isusese: “Učitelju, tu hem amen vredineja adale lafencar.” **46** A o Isus phendā: “Jao hem tumenđe, učiteljalen e Zakonestar! Čhivena upro manuša pharipa but phare te akharen ađahar so dena len pravilja save našti te ićeren, a ni najeja na mangena te mrdinen te pomožnen lendje te akharen adava pharipe. **47** Jao tumenđe, adalese so vazdena spomenici e prorokonđe kolen tumare pradada mudarde. **48** Adaleja mothovena da odobrinena adava so čerde tumare pradada: on mudarde len, a tumen vazdena

lendje spomenici. **49** Adalese o Devel mudro vaćerđa tumendar: 'Ka bičhalav lendje prorokonen hem apostolen. Nekas olendar ka mudaren, a nekas ka progoninen.' **50** Akala generacijatar ka rodel pe o rat sa e prorokonengoro savo thavdindja pana taro čeriba e svetosoro, **51** pana taro rat e Aveljesoro sa di o rat e Zaharijasoro, kova inele mudardo maškaro žrtveniko hem i svetinja ano Hram. Oja, vaćerava tumende, akaja generacija ka ovel osudime zako adava rat so thavdindja! **52** Jao tumende, učiteljalen e Zakonestar! Adalese so e narodostar garavđen o ključo oto džandipe. Korkore na đerdinđen, a na mukljen te đerdinen ni okola kola mangle te đerdinen." **53** I kad o Isus iklilo adathar, o učitelja e Zakonestar hem o fariseja ani bari holi lelje te protivinen pe hem te pučen le but so. **54** On dikhle te dolen le ko bišukar lafi sar te šaj optužinen le.

12 I kad čedinde pe nekobor hiljade manuša, edobor džene inele da jekh avere gazinde, o Isus prvo lelja te vaćeri ple učenikonende: "Arakhen tumen taro kvasco e farisejengoro, te na oven dujemujengere sar soi on. **2** Sa soi garavdo, ka otkrijini pe; sa soi tajno, ka šundol. **3** Adalese, sa so vaćerđen ani tomina, ka šundol ano svetlost; hem so pohari vaćerđen ko kan ano sobe, ka vaćeri pe taro krovija sare te šunen." **4** "Ali phenava tumende, amalalen: ma daran okolendar kola šaj te mudaren samo o telo, adalese so više adalestar naka šaj te čeren tumende. **5** A ka phenav tumende kastar te daran: te daran taro Devel kas palo mudariba isi zoralipe te frdel ano pakao. Oja, vaćerava tumende, olestar te daran! (**Geenna g1067**) **6** Na biknena pe li pandž čiriklia zako samo duj najtikore kovanice? A palem nijekh olendar nane bisterdi anglo Devel. **7** A tumendei hem svako bal ko šero džendo. Adalese, ma daran! E Devlese

injen po dragocena negoli but čiriklja!” **8** “A vaćerava tumenđe:
Svako kova anglo manuša ka priznajini dai mlo, me, o Čhavo e
manušesoro, anglo andelja e Devlesere ka priznajinav dai ov
mlo. **9** A te odreknindā pe neko mandar anglo manuša, hem
me ka odrekninav man olestar anglo andelja e Devlesere. **10**
I te vaćerđa neko lafi protiv o Čhavo e manušesoro, ka ovel
lese oprostime; ali naka ovel oprostime okolese kova hulini upro
Sveto Duho. **11** A kad ka anen tumen anglo sudo ko sinagoge,
anglo vladarija hem o vlastija, ma oven zabrinuta sar hem soja
te braninen tumen, so te vaćeren! **12** Adalese so tegani o Sveto
Duho ka sikaj tumen so te vaćeren.” **13** Tegani neko oto narodo
phendā e Isusesec: “Učitelju, vaćer mle phralese te podelini
mancar o nasledstvo.” **14** A o Isus phendā lese: “Manušeja,
ko čhivđa man te ovav sudija ili delioco upra tumende?” **15**
Tegani phendā sarijendē: “Arakhen tumen hem ciden tumen tari
pohlepa. I sa edobor barvalipe te ovel e manuše, lesoro dživdipe
na avela oto adava so isi le.” **16** Tegani o Isus phendā lendē
akaja priča: “Nesave barvale manušesiri phuv bijanda but. **17** I
ov mislinda pe ana peste: ‘So te čerav? Nane man edobor baro
than kote te čhivav mli žetva.’ **18** I phendā: ‘Akava ka čerav!
Ka peravav mle purane šupe hem ka vazdav po bare, i adathe
ka čhivav sa o điv hem avera šukaripa. **19** Tegani ka vaćerav
mla dušaće: Isi tut baro barvalipe bute beršendē. Odmorin, ha,
pi hem uživin!” **20** Ali o Devel phendā lese: ‘Hulavona! Akaja
rat ka mere! A sa adava so spremindan, kasoro ka ovel?’ **21**
Ađahari okolese kova pese čedela barvalipe, a čororoi anglo
Devel.” **22** Tegani o Isus phendā ple učenikonendē: “Adalese
vaćerava tumenđe: ma oven zabrinuta zako tumaro dživdipe: ka
ovel tumen li so te han; ni zako tumaro telo: ka ovel tumen li

so te urjaven. **23** Adalese soi o dživdipe po bitno e hajbnastar hem tumaroi telo po bitno e šejendar. **24** Dikhen e gavranen! Ni sejinena ni čedena, nane len ni šupa kote te čhiven o điv, a palem o Devel parvari len. A tumen injen e Devlese po vredna e čirikljendar! **25** A kova tumendar šaj adaleja so brinini pe te produžini hari plo dživdipe? **26** Znači te našti ni adava najhari te čeren, sose onda brininena tumen zako bilo so aver? **27** Dikhen o divlja luluđa sar barjona. Na čerena buti, niti sivenafse šeja, a vaćerava tumendje da ni o caro o Solomon, kova inele but barvalo, na inole edobor šuže šeja sar jekha olendar. **28** Te o Devel ađahar šukar urjavela o biljke ko polje savei avdive adathe, a već tejsa frdena pe ani jag, kober li više tumendje ka del šeja, tikora verakere manušalen! **29** Tumen ma oven zabrinuta zako adava so ka han hem so ka pijen, **30** adalese so adava rodena okola kola na džanen e Devlese. Tumaro Dad, o Devel, džanel da valjani tumendje sa adava. **31** Nego roden o carstvo e Devlesoro, a ov ka del tumen sa adava so valjani tumendje! **32** Ma daran, mlo tikoro stado! Tumare Dadesiri volja inele te del tumen o carstvo. **33** Bikninen so isi tumen hem o pare den e čororende! Čeren tumendje kese zako pare save na properena hem barvalipe ko nebo savo nikad na tikorini. Niko naka šaj te avel adari te čorel tumar barvalipe hem nijekh moljco naka uništini le. **34** Adalese so tumar vilo ka ovel adari kaj tumar barvalipe.” **35** O Isus ple učenikonende phenda hem akava: “Oven spremna, urjavde zaki buti hem tumare svetiljke te oven tharde, **36** sar sluge kola adžičerena ple gospodare te irini pe čhere taro bijav. Kad irini pe o gospodari hem kad khuvela ko udar, o slugei spremna te phraven lese. **37** Blago okole slugende kolen o gospodari, kad ka avel, ka arakhi len

sar adžičerena le džangale! Čače, vaćerava tumenđe, ov, o gospodari, ka phandel pe i kecelja, ka bešlačeri len te han hem ka kandel len. **38** Blago e slugende kolen o gospodari ka arakhi džangalen čak hem te alo ki ekvaš i rat ili anglo disljojba. **39** Ali akava te džanen: te džanel ine o domaćini ko savo sati avela o čor, naka mukel lese ine te đerdini ko čher te čorel. **40** Hem tumen oven spremna, adalese so o Čavo e manušesoro ka avel tegani kad na nadinena tumen!” **41** Tegani o Petar pučlja e Isuse: “Gospode, vaćereja li akaja priča samo amendje e učenikonendje ili sarijenđe?” **42** O Gospod Isus phendja: “Kovai, onda, verno hem mudro upravniko kas o gospodari ka čhivel upreder ple sluge te del len hajba ko vreme? **43** Blago okole slugase kas lesoro gospodari, kad ka avel, ka arakhi sar čerela ađahar. **44** Čače vaćerava tumenđe, upreder sa o barvalipe plo ka čhivel le sar upravniko. **45** A te vaćerđa adava sluga ana peste: ‘Naka avel pana mlo gospodari’ i lela te marel avere slugen, hem te hal, te pijel hem te mačol, **46** lesoro gospodari ka avel ano okova dive hem okova sati kad naka adžičeri le, ka čhinel le ko ekvaš hem ka čhivel le maškar nevernici. **47** A okova sluga kova džandža i volja ple gospodaresiri, a na inele spremno ili na čerđa pali e gospodaresiri volja, but mariba ka hal. **48** A okova kova na džandža e gospodaresiri volja, a čerđa nešto zako so zaslužni kazna, hari mariba ka hal. Kasei dindo but, but ka rodel pe lestar. Kasei poverime but, više ka rodel pe lestar.” **49** Tegani o Isus phendja: “Aljum te frdav jag e sudosiri ki phuv. So bi mangava ine već te ovel thardi! **50** A valjani te nakhavav e patibnasoro krstiba. But maje pharo đikote adava na završini pe! **51** Mislinena da aljum te anav mir ki phuv? Na. Aljum te čerav o manuša te ciden pe jekh averestar. **52**

Adalese od akana, oto pandž čherutne, trin ka oven ki mli strana, a duj ki aver ili duj ki mli strana, a trin ki aver. **53** Ka uštel o dad upro čhavo hem o čhavo upro dad, i daj upri čhaj hem i čhaj upri daj, i sasuj upri bori hem i bori upri sasuj.” **54** Tegani o Isus vaćerđa e narodose: “Kad dikhena da o oblaci avena taro zapad, tegani phenena da ka perel bršim, i čače perela. **55** Kad phudela i barval taro jug, phenena da ka ovel tatipe, i ovela. **56** Dujemujengere manušalen! Džanen te pendžaren o izgled e phuvjakoro hem e nebosoro; sar onda na džanen te pendžaren o znakija akale vremesere? **57** Tumen korkore valjani te pendžaren okova soi ispravno. **58** Te neko legari tut ko sudo te tužini tut adalese so na irindan lese o pare, odrumal de sa tutar te mirine tut oleja angleder nego so resena adari. Te na čerđan ađahar, ov šaj te vucini tut anglo sudija, a o sudija ka del tut ko manuš kova ka čhivel tut ano phandlipe. **59** Vaćerava će da čače naka ikljove adathar sa đikote na irineja đi i zadnjo para.”

13 Ano adava vreme nesave manuša phende e Isusese so o Pilat, o upravniko e rimesoro, naredindā nesave Galilejci te oven mudarde sar anena ine žrtve ano Hram. **2** A o Isus phendā lendē: “Tumen li mislinena da adala Galilejci, adalese so ađahar mudardile, inele po grešna sa avere Galileiconendar? **3** Na! Ali te na pokajindēn tumen, sarijen tumen ka adžićeri propast! **4** Ili okola dešu ofto upro kolende peli i kula ano Siloam hem mudardā len, tumen li mislinena da on inele po bare grešnici sa e manušendar kola živinenano Jerusalim? **5** Na! Ali te na pokajindēn tumen, sarijen tumen ka adžićeri propast!” **6** Tegani o Isus vacerđa lendē akaja priča: “Inele nesave manuše smokva sadime pese ano vinograd, i alo te rodel lakoro plod, ali ništa na arakhlia. **7** Tegani phendā e vinogradarese: ‘Ače, trin berš sar

avava te rodav plod upri akaja smokva, ali na arakhava le. Čin la! Sose te šućari i phuv? **8** A ov phendā: ‘Gospodarona, ačhav la pana akava berš. Ka handav okolo late hem ka frdav lače đubrivo, **9** i šaj dī berše ka anel plod. A te na bijanđa, ka čine la.’’ **10** I jekh savato sar o Isus sikaj ine ani jekh sinagoga, **11** adari inele nesavi đuvli kola o bišukar duho čerela ine te ovel namborme. Oj inele grbavo dešu ofto berš hem nisar našti ine te ispravini pe. **12** Kad o Isus dikhļja la, vičindā la kora peste hem phendā lače: ‘Đuvlije, oslobođimi injan taro to nambormipe!’ **13** I čivđa ple vasta upro late, a oj otojekhvar ispravinda pe hem lelja te slavini e Devle. **14** Tegani e sinagogakoro vođa, holjame so o Isus sasljarda ko savato, phendā e narodose: ‘‘Isi šov dive ano kurko ko save šaj te čerel pe buti! Ko adala dive aven hem oven sasljarde, a na ko savato!’’ **15** A o Gospod Isus phendā lese: ‘‘Dujemujengere injen! Tumen li ko savato na phravena tumare guruve ili tumare here taro jasle te legaren le te pijel pani?’’ **16** A akajai đuvli oto pleme e Avraamesoro kola o Sotoni ičerđa phandija dešu ofto berš. Oj li na valjani te ovel phravdi taro akala lancija e nambormipasere ko savato?’’ **17** Kad phendā adava, lađandile sare kola inele protiv leste, a sa avera manuša radujinde pe zako sa o šukar delja save o Isus čerđa. **18** Tegani o Isus phendā: ‘‘Savesei slično o carstvo e Devlesoro? Soja te uporedinav le?’’ **19** Sličnoi e semese ot i gorušica save o manuš lelja hem frdindā pese ki bašta. Ov barilo hem ulo kaš, hem o čiriklia čerde gnezdija upro lesere granke.’’ **20** I palem phendā: ‘‘Soja te uporedinav o carstvo e Devlesoro?’’ **21** Sličnoi e kvascose save i đuvli lelja hem čivđa ano but baro čaro vareja, i ov čerđa sa o humer te uštel.’’ **22** I sar o Isus džala ine ple dromeja dī ko Jerusalim, nakhela ine ko dizja hem ko

gava hem sikaj e narodo. **23** I neko pučlja le: "Gospode, samo li
hari manuša ka oven spasime?" A o Isus phendā lendē: **24**
"Den sa tumendar te ġerdinen maškaro tesno udar e nebosoro
adalese so but džene, vačerava tumenđe, ka roden te ġerdinen,
ali naka šaj. **25** Kad o domaćini ka uštel hem ka phandel o udar,
ka ovel kasno. Tegani ka terđoven avri hem ka khuven ko udar
vačerindoj: 'Gospodarona, phrav amendel!' Ali ov ka phenel
tumenđe: 'Na džanav tumen kotar injen.' **26** Tegani ka phenen:
'Haljam hem piljam tuja, hem tu sikavđan ko amare dizjengere
droma.' **27** A ov ka phenel: 'Na džanav tumen kotar injen. Ciden
tumen mandar, sare tumen kola čerena bišukaripe!' **28** Tegani
ka ovel baro rojba hem krciba e dandengoro tari dugh kad ka
dikhen e Avraame, e Isaake, e Jakove hem sa e prorokon
ano carstvo e Devlesoro, a tumen frdime avri. **29** O manuša ka
aven taro istok hem taro zapad, taro sever hem taro jug hem
ka čhiven pe uzalo astali ki gozba ano carstvo e Devlesoro.
30 Ače, okola kolai akana prva tegani ka oven zadnja, a okola
kolen akate dikhena sar zadnjonen adari ka oven prva." **31** I
tegani nesave fariseja ale koro Isus hem phende lese: "Dža
akatar ko nesavo aver than, adalese so o caro o Irod mangela te
mudari tut." **32** O Isus phendā lendē: "Džan hem vačeren adala
lisicače: 'Ka ispudinav e demonen hem ka saslijarav avdive hem
tejsa, a ko trito dive završinava mli buti.' **33** Ali avdive, tejsa hem
prektejsa valjani te džav mle dromeja, adalese so izgledini dai o
Jerusalim than kote sa o proroci valjani te oven mudarde. **34**
Jerusalime, Jerusalime, tu savo mudareja e prorokon hem
frdeja bara upro okola kolai tuće bičhalde! But puti mangljum
te čedav te manušen sar i khani ple piličken talo ple phaka,
ali tumen na manglijen! **35** Ače, to čher ka ovel napustime! I

vaćerava tumenđe da čače naka dikhen man dikote na phenena:

‘Blagoslovime okova kova avela ano anav e Gospodesoro!’”

14 I ko jekh savato, o Isus inele vičime ko čher nesave farisejengere vođasoro te hal maro, i dželo. Sare so inele adari, šukar ine posmatrinena le, **2** adalese so anglo leste inele nesavo namborme manuš kasere vasta hem o pre inele pherde pani. **3** I o Isus pučlja e učiteljen e Zakonestar hem e farisejen: “Palo e Mojsijasoro zakoni, tromal pe li te sasljari pe ko savato ili na?” **4** A on ništa na phende. Tegani o Isus čivđa plo vas upro namborme manuš, sasljardža le hem muklja le te džal. **5** A olendje phendā: “So mislinena tumaro čavo ili tumaro guruv ko savato perela ano bunari, na li sigate ka ikalen le ine adathar?” **6** I na ine len so te phenen ko adava. **7** Kad o Isus dikhija sar o gostija kola ale te han rodenafse najšukar thana bešibnase, phendā lendje akaja priča: **8** “Kad injan vičime nekase ko bijav, ma beš ko najšukar than, adalese so šaj maškar vičime isi nesavo manuš kovai po baro tutor. **9** Tegani okova so vičindā tut ka phenel će: ‘De to than akalese.’ Tegani ka ove lađardo, i ka dža te dole o zadnjo than. **10** Nego, kad injan vičime, dža hem beš ko zadnjo than. Kad ka dikhel tut okova so vičindā tut ka phenel će: ‘Amala, ava beš ko po šukar than!’ Tegani sa o gostija ka dikhen kobor injan poštujime. **11** Adalese, ko pes povazdela, ka ovel peravdo; a ko ponizini pe, ka ovel povazdime.” **12** Tegani o Isus phendā okolese so vičindā le: “Kad vičineja gostonen ko ručko ili ki večera, ma vičin samo te amalen, te phraljen, te familija, hem te barvale komšijen. Te vičindan olen, hem on tut ka vičinen ko hajba kora pumende sar te irinen će. **13** Nego, kad vičineja ko hajba, vičin e čororen, e sakatimen, e bangen hem e kororen. **14** Tegani ka ove blagoslovime, adalese so olen nane

sar te irinen će. A o Devel ka irini će tegani kad ka vazdel taro mule e pravednikonen.” **15** Kad adava šundja jekh okolendar so beštine uzalo astali, phendā e Isusese: “Bahtaloi okova kova ka hal maro ano carstvo e Devlesoro!” **16** A ko adava, o Isus phendā lese: “Nesavo manuš čerđa bari gozba hem vičindā bute manušen. **17** I kad sa inele čerđo hajbnase, bičhalđa ple sluga te phenel e vičimendje: ‘Sai akana spremno. Aven!’ **18** Ali jekh pala avereste lelje te phenen lese sose našti te aven. O prvo phendā lese: ‘Čindum njiva i valjani te džav te dikhav la. Molinava tut, vaćer te gospodarese da adalese našti te avav.’ **19** O dujto phendā: ‘Samo so čindum deše guruven i džava te dikhav sar ka orinen. Molinava tut, vaćer te gospodarese da adalese našti te avav.’ **20** O trito phendā: ‘Samo so ženindum man i adalese našti te avav.’ **21** I o sluga irindā pe hem phendā sa adava ple gospodarese. Tegani o gospodari holjanđa i phendā ple slugase: ‘Siđar, ikljov ko droma e dizjakere hem ko trgija i ana akari e čororen, e sakatimen, e kororen hem e bangen.’ **22** Kad o sluga čerđa adava, phendā: ‘Gospodarona, čerđum ađahar sar so naredindan, ali pana isi thana.’ **23** I o gospodari phendā lese: ‘Ikljov avri tari diz ko droma hem ko staze hem terin e manušen te aven te ovel pherdo mlo čher.’ **24** Vaćerava tumendje da nijekh okole manušendar kola inele vičime naka hal ki mli gozba.” **25** I but manuša džana ine dromeja palo Isus. Ov irindā pe nakoro lende hem phendā lende: **26** “Te neko mangela te ovel mlo učeniko, valjani te volini man but više nego ple dade hem pla daja, pla romnja hem ple čhaven, ple phraljen hem ple phenjen, više nego plo dživdipe. Te na čerđa ađahar, našti te ovel mlo učeniko. **27** Ko na akhari plo krsto hem na džala pala mande, našti te ovel mlo učeniko. **28** Adalese so, ko tumendar

ka lel ine te vazdel kula, a angleder adalestar te na bešel te računini o troško te dikhel ka šaj li te završini la? **29** Te samo čhivđa o temelji, i na ačhola le pare te završini đi o kraj, sare kola ka dikhen adava ka asan lese **30** hem ka phenen: ‘Akava manuš lelja te vazdel kula, a našti ine te završini la!’ **31** Ili, kova caro kad džala te arakhi pe ko mariba avere caronencar, angleder adalestar na bešela te razmislini šukar ka šaj li ple deše hiljadencar te marel pe adaleja kova avela protiv leste ple biše hiljadencar? **32** Te našti, ka bičhali ple manušen koro aver caro, sar pana na alo paše, te pučen le savei o uslovija zako mir. **33** Ađahar da svako tumendar kova na mukela sa so isi le, našti te ovel mlo učeniko.” **34** Tegani o Isus phendā: “Šukari o Ion. Ali te našalđa plo londipe, soja ov ka londari pe? **35** Esavko nane šukar ni zaki phuv ni zako đubrivo, nego frdela pe. Kas isi kana te šunel, nek šunell!”

15 But carinici hem prešunde grešnici čedena pe ine uzalo Isus te šunen le. **2** A o fariseja hem o učitelja e Zakonestar lelje te gundinen vaćerindoj: “Akava primini kora peste e grešnikonen hem hala olencar.” **3** Adalese o Isus phendā lende akaja priča: **4** “Te nekas tumendar isi šel bakre i jekh olendar našaldilo, so ka čerel? Ka ačhaj e enjavardešu enjen ko polje hem ka džal te rodel e našalde bakre sa đikote na arakhi le. **5** I kad ka arakhi le, ka radujini pe, ka čhivel le ko piče **6** hem ka legari le čhere. Tegani ka vičini ple amalen hem ple komšijen kora peste hem ka phenel lende: ‘Radujinen tumen mancar! Arakhlijum mle našalde bakre.’ **7** Vaćerava tumenđe, ađahar da ano nebo ka ovel po bari radost zako jekh grešniko kad pokajini pe nego li zako enjavardešu enja pravednici kolendje na valjani pokajanje.” **8** O Isus phendā hem akava: “Ili te nesava

đuvlja isi deš srebrna kovanice, i jekh našali, so ka čerel? Ka tharel i svetiljka, ka šulaj o čher hem šukar ka rodel i kovanica đikote na arakhi la. **9** I kad ka arakhi la, ka vičini ple amalinjen hem ple komšiken kora peste hem ka phenel lendje: ‘Radujinen tumen mancar! Arakhlijum i kovanica savi našaldum.’ **10** Ađahar, vaćerava tumenđe, ovela radost maškarō andelja e Devlesere zako jekh grešniko kova pokajini pe.” **11** I o Isus phendja: “Jekhe manuše ine duj čhave. **12** I o tikneder čhavo phendja ple dadese: ‘Dade, de man akana o deo te barvalipnastar so pripadini maje.’ I ađahar o dad podelinda lendje plo barvalipe. **13** I palo nekobor dive o tikneder čhavo čedinđa sa so inole, dželo ki durutni phuv hem adari halja sa plo barvalipe ađahar so živinđa dilikane. **14** Kad trošinđa sa o pare, ulo baro bokhalipe ani adaja phuv i tegani na inole so te hal. **15** I dželo te čerel buti koro jekh manuš kova živinđa adari. Adava manuš bičhalđa le pese ko polje te arakhi balen. **16** O čhavo edobor inele bokhalo da manglja te hal adava so hana o bale, ali niko na dindja le čak ni adava. **17** A kad lelja te razmislini šukar, phendja ana peste: Mle dadesere bućarnen isi da buderi hajbnase, a me akate merava bokhatar! **18** Ka uštav hem ka irinav man koro mlo dad hem ka phenav lese: ‘Dade, grešindum anglo Devel hem angla tute! **19** Na injum dostoјno akana te vičinav man to čhavo. Molinava tut, le man sar jekhe bućarne te čerav buti kora tute.’ **20** I uštino hem lelja te džal koro plo dad. Pana sar inele dur, lesoro dad dikhija le sar avela, pelo lese žal, prastandilo nakoro leste, zagrlinda le hem čumudinđa le. **21** Tegani o čhavo phendja: ‘Dade, grešindum anglo Devel hem angla tute! Na injum dostoјno akana te vičinav man to čhavo.’ **22** A o dad phendja ple slugendje: ‘Sig anen o najšužo ogrtači hem urjaven le! Čhiven lese i angrustik ko naj

hem o sandale ko pre! **23** Anen okole thuljarde telco te čhinen, te ha hem te veselina amen, **24** adalese so akava mlo čhavo inele mulo, a akana oživinda, inele našaldo, a akanai arakhlo.' I lelje te veselinen pe. **25** A lesoro phureder čhavo čerela ine buti ki njiva. I ko iriba, sar avela ine paše uzalo čher, šundja bašaliba hem čheliba. **26** Tegani vičinda jekhe sluga te pučel le so ulo adava. **27** O sluga phenđa lese: 'To phral irindja pe čhere. To dad čhindja e thuljarde telco adalese so dikhlja le dživde hem saste.'

28 I o phureder čhavo holjanda hem na manglja te đerdini ko čher. Tegani lesoro dad iklilo hem molindja le te đerdini. **29** A ov phenđa ple dadese: 'Ače, sa edobor berša sar robo kandava tut hem nikad na phagljum to lafi, a nijekhvar na dinđan man ni jarco te šaj mle amalencar te veselinav man. **30** A kad alo akava to čhavo, kova halja to barvalipe e kurvencar, tu čhindan lese thuljarde telco.' **31** A lesoro dad phenđa lese: 'Mlo čhavo, tu stalno injan mancar. I sa soi mlo – kloj. **32** Ali, valjanđam ađahar te veselina amen hem te radujina amen adalese so akava, to phral, inele mulo, a akana oživinda; inele našaldo, a akanai arakhlo!"'

16 O Isus ple učenikonendje vaćerđa: "Jekhe barvale manuše ine upravniko kole tužinde da halja lesoro barvalipe. **2** I o barvalo vičinda le hem phenđa lese: 'So šunava tutar adava? Ana maje o spisko te dikhav so čerdan mle parencar adalese so našti više te čere buti kora mande sar upravniko!' **3** Tegani o upravniko phenđa ana peste: 'So ka čerav kad mlo gospodari ka cidel man tari buti? Na injum edobor zoralo te handav, a lađava te prosinav. **4** Džanav so te čerav te šaj o manuša priminen man pumenđe ano čhera kad ka ovav cidime tari buti.' **5** I vičinda sa ple gospodaresere dužnikonen, i pučlja e prvine: 'Kobor

aveja mle gospodarese?' **6** A ov phendā: 'Šel burija uljeja.' Tegani o upravniko phendā lese: 'Siđar le to lil kaj pisime kober aveja lese hem čhiv da aveja lese pinda.' **7** I pučlja avere: 'A tu kober aveja mle gospodarese?' A ov phendā: 'Šel burija điveja.' I olese da phendā o upravniko: 'Le to lil hem čhiv da aveja lese oftovardeš.' **8** I gospodari pohvalindā e nepoštenone upravniko so inele džando hem so ađahar postupindā. Akava mothoj dai o manuša akale svetosere po džande ko postupci premalo okolende kolai slična olendē, nego o manuša e svetlosere. (*aiōn g165*) **9** Vaćerava tumenđe: čeren tumenđe amalen ađahar so ka pomožinen lendē akala phuvjakere barvalipnaja, te šaj, kad ka nakhel adava barvalipe, te oven primime ano večna čhera. (*aiōnios g166*) **10** Kovai verno ano najtikore buća, ov ka ovel verno hem ano najbare; a kova nane pravedno ano najtikore buća, ov naka ovel pravedno hem ano najbare. **11** Te na injen verna ano akala phuvjakoro barvalipe, ko ka mukel tumenđe ano vasta o čaćikano barvalipe? **12** Te na injenle verna ano averesoro barvalipe, ko ka del tumen tumaro? **13** Nijekh sluga našti kandel duje gospodaren. Ili ka mrzini jekhe, a ka volini e duitone; ili jekhese ka ovel poslušno, a e duitone naka podnosini. Našti kanden hem e Devle hem o barvalipe." **14** Sa adava, so vaćerđa o Isus, šunde o fariseja kola but volinde pare, i asandile lese. **15** A o Isus phendā lendē: "Tumen injen adala so čerena tumen pravedna anglo manuša, ali o Devel džanel tumare vile. Okova soi but vredno e manušendje, adavai gadno e Devlese." **16** Tegani o Isus phendā: "O Zakoni e Mojsijasoro hem o Lila e prorokonengere sikavena ine e manušen di o aviba e Jovanесoro, a od tegani propovedini pe o Šukar lafi taro carstvo e Devlesoro hem svako nasilno đerdini ano leste. **17** A

palem, po lokhe o nebo hem i phuv te nakhen, negoli jekh slovo
oto Zakoni te properel. **18** Jekh primer: Ko tumendar ačhaj pla
romnja hem lela avera, čerela preljuba. Hem ko lela romnja kola
o rom muklja, isto čerela preljuba.” **19** O Isus phendā: “Inele
nesavo barvalo manuš kova urjela pe ine sa ano najšuze šeja
hem taro dive ko dive hala ine sa najšukar habinja. **20** Angli lesiri
kapija sa ano čirevija pašljola ine nesavo čororo manuš palo
anav Lazar. **21** Ov but manglia te čaljari pe e troškendar save
perena ine taro astali e barvalesoro. Čak hem o đukle avena ine
hem ližinena lesere čirevija. **22** Kad mulo o čororo, o anđelja
legarde le e Avraame ki angali. I o barvalo da mulo hem inele
parume. **23** I ano than e mulengoro, ano bare muke, o barvalo
vazdindā ple jačha hem odural dikhļa e Avraame hem e Lazare
lese ani angali. (**Hadēs g86**) **24** Tegani vičindā: ‘Dade Avraame,
smilujin tut maje hem bičhal e Lazare te čhivel samo hari plo naj
ano pani hem te avel te šudari mli čhib, adalese so but injum
mučime ani akaja jag.’ **25** A o Avraam phendā: ‘Mlo čhavo, setin
tut da primindān to šukaripe tuće ko dživdipe, a o Lazar plo
bišukaripe. Aakanai e Lazare ſukar akate, a tu mučineja tut.
26 Sem adava, isi bari provalija maškar amende hem tumende i
te manglia neko te nakhel akatar kora tumende ili adathar kora
amende, naka šaj.’ **27** A o barvalo phendā: ‘Onda molinava tut,
dade Avraame, bičhal e Lazare mle dadese ko čher. **28** Adari isi
man pandž phralja. Nek o Lazar upozorini len, te na aven hem
on ko akava than e mukengoro.’ **29** A o Avraam phendā: ‘Isi len
o Zakoni e Mojsijasoro hem o Lila e prorokonengere. Nek šunen
olen!’ **30** A ov phendā: ‘Nane adava dovoljno, dade Avraame! Ali
te alo lendje neko taro mule, ka obratinen pe.’ **31** I o Avraam

phendā lese: ‘Te na šunde adava so pisindā o Mojsije hem o proroci, naka šunen ni te neko uštino taro mule.’”

17 O Isus phendā ple učenikonendē: “O iskušenja mora te aven, ali jao okolese prekala kaste avena. **2** Olese ka ovel ine po šukar ki men te ovel lese phandlo baro bar hem te ovel frdime ano more, nego te čerel jekh akale tikorendar te perel ano greh. **3** Arakhen tumen! Te to phral grešini, ukorin le, i te pokajindā pe, oprostīn lese. **4** I te efta puti ko dive grešini premala tute hem efta puti avela kora tute hem vaćeri če: ‘Kajinav man’, oprostīn lese.” **5** O apostolja phende e Gospodese: “De amen po bari vera!” **6** A o Gospod phendā: “Te isi tumen vera tikori sar zrno oti gorušica, ka phenen ine akale kaštēse: ‘Ikal tut taro koreno hem sadin tut ano more!’ I ka šunel tumen ine. **7** Te phena da nekas tumendar isi sluga kova handela ili arakhi e bakren. I kad ov irini pe tari njiva, ko tumendar ka phenel lese: ‘Siđar ava akari hem beš te ha maro?’ **8** Na li, umesto adava, ka phenen lese: ‘Ćer maje te hav, phand tut i kecelja hem kande man đikote hava hem pijava, a palo adava tu ka ha hem ka piće?’ **9** Valjani li o gospodari te zahvalini e slugase so čerđa adava so ine lese naredime? Na. **10** Adžahar hem tumen, kad čerena sa so naredindā tumendē o Devel, vaćeren: ‘Amen injam sluge kolendē na valjani te zahvalini pe! Ćerđam samo soi amari butil!’” **11** I sar o Isus džala ine nakori diz Jerusalim, nakhino maškari regija Samarija hem i regija Galileja. **12** I sar đerdini ine ko nesavo gav, nakoro leste ale deš gubavci kola terdine po dur olestar **13** hem vičinde: “Isuse, Gospodarona, smilujin tut amendē!” **14** Kad dikhļja len o Isus, phendā lende: “Džan hem mothoven tumen e sveštenikonendē!” I sar džana ine dromeja, saslide tari guba. **15** I jekh olendar kad dikhļja so

saslilo, irindā pe koro Isus slavindoj e Devle oto sa o glaso. **16**
Pelo anglo lesere pre mujeja di phuv, zahvalindoj lese. A ov
inele Samarijanco. **17** Tegani o Isus pučlja: "Na li deš saslide? A
kaj pana okola enja? **18** Nijekh li olendar na aračilo te irini
pe hem te slavini e Devle, sem akava jekh kova čak nane ni
Jevrejco?" **19** I phendā e manušese: "Ušti hem dža! Ti vera
spasinda tut!" **20** Jekh dive o fariseja pučle e Isuse kad ka
avel o carstvo e Devlesoro. O Isus phendā lendē: "O carstvo e
Devlesoro na avela e znakonencar saven ka šaj te dikhen pe.
21 Naka šaj te phenel pe: 'Ače akateil' ili 'Eče adari!' Adalese soi
o carstvo e Devlesoro maškara tumendel!" **22** Tegani phendā ple
učenikonendē: "Avela o vreme kad ka mangen te dikhen samo
jekh dive e Manušesere Čhavesoro, ali naka šaj te dikhen le. **23**
O manuša ka phenen tumendē: 'Eče adari!' ili 'Ače akateil!' Ali
ma džan adari hem ma prastan palo lende! **24** Adalese so o
aviba e Manušesere Čhavesoro ko lesoro dive ka ovel sar kad i
munja čhinela taro jekh krajo e nebosoro, a svetlini ko dujto. **25**
Ali angleder adalestar valjani but te patini hem te ovel odbacime
akala generacijatar. **26** Hem sar so inele ano vreme kad o Noje
živinda, ađahar ka ovel hem ano vreme kad me, o Čhavo e
manušesoro, ka avav. **27** O manuša hana ine hem pijena, lena
pe hem dena pe sa di o dive kad o Noje đerdinda ki barka.
Tegani alo o baro pani hem tasavđa sarijen. **28** Ađahar da inele
ano vreme kad o Lot živinda. O manuša ani diz Sodoma hana
ine hem pijena, činena hem biknena, sadinena hem vazdena
čhera. **29** A ko dive kad o Lot iklilo tari Sodoma, odupral sar
bršim peli jag hem sumpor hem mudarda sarijen. **30** Ađahar ka
ovel hem ko dive kad o Čhavo e manušesoro ka mothoj pe. **31**
Ko adava dive, ko ka ovel upro čher, a lesere stvarija ano čher,

ma te hujel te lel len. Adžahar da, ko ka ovel ki njiva, ma te irini pe čhere palo ple stvarja. **32** Setinen tumen so ulo e Lotesere romnjaja! **33** Ko dikhela te arakhi plo dživdipe, ka našali le, a ko našali plo dživdipe zbog mande, ka arakhi le. **34** Vačerava tumenđe: ki adaja rat duj džene ka pašljon ani jekh soba; jekhe ka lel pe, a e dujtone ka ačhaj pe. **35** Duj đuvlja zajedno ka čeren hajbnase; jekha ka lel pe, a e dujtona ka ačhaj pe. **36** [Duj murša ka čeren buti ki njiva; jekhe ka lel pe, a e dujtone ka ačhaj pe.]” **37** I on pučle e Isuse: “Kaj, Gospode?” A ov phendā lendje: “Kaj isi mulo telo, adari čedena pe o lešinarija.”

18 Tegani o Isus vačerda ple učenikonende priča da uvek valjani te molinen pe hem te na odustajinen. **2** Phendā: “Inele nesavo sudija ani jekh diz. Na darandilo e Devlestар hem na ačhilo lese đi o manuša. **3** A inele hem nesavi udovica ani adaja diz. Oj stalno avela ine koro leste hem molini le: ‘De man pravda anglo okova kova tužini man!’ **4** Ov jekh vreme na manglia te pomožini laće. Ali kad nakhlo nesavo vreme, phendā korkoro pese: ‘Iako na darava e Devlestар hem na ačhilo maje đi o manuša, **5** ka dav pravda akala udovicače, adalese so stalno avela kora mande, i te na avel više te dosadini man!’” **6** Tegani o Gospod Isus phendā: “Šunen šukar so phendā o nepravedno sudija! **7** O Devel li naka del pravda ple izabirimendje kola rat hem dive molinena le? Ov li ka ačhaj len te adžiceren? **8** Vačerava tumenđe, ka del len pravda, hem adava sigate. Ali kad me, o Čhavo e manušesoro, ka irinav, ka arakhav li vera ki phuv?” **9** Tegani o Isus vačerda akaja priča okolendje kola mislinde dai pravedna, a averen dikhle sar po tikoren pumendar: **10** “Duj manuša dželete ko Hram te molinen pe: jekh inele farisej, a o dujto cariniko. **11** O farisej, terdindoj, molinda ana peste

ađahar: 'Devla, hvala će so na injum sar avera manuša: čora, nepravedna, preljubnici ili sar akava cariniko. **12** Postinava duj puti ano kurko hem dava desetak oto sa so zaradinava.' **13** A o cariniko, terdindoj odural, na manglja ni te dikhel nakoro nebo, nego khuvela pe ine ko gruđa oti tuga hem vaćeri: 'Devla, smilujin tut maje, e grešnikose!' **14** Vaćerava tumendje: akava cariniko irinđa pe čhere opravdime anglo Devel, a na o farisej! Adalese so ko pes povazdela, ka ovel peravdo; a ko ponizini pe ka ovel povazdime." **15** O manuša anena ine anglo Isus pumare tikore čavoren te čhivel ple vasta upro lende. I kad o učenici dikhle adava, braninde lendje. **16** Ali o Isus vičindja len angla peste vaćerindoj e učenikonendje: "Muken e čavoren te aven kora mande hem ma braninen lendje, adalese so esavkendje pripadini o carstvo e Devlesoro! **17** Čače vaćerava tumendje, ko na primini o carstvo e Devlesoro sar o čavoro, naka đerdini ano leste." **18** I nesavo šerutno e jevrekengoro pučlja e Isuse: "Učitelju šukareja, so valjani te čerav te dobinav o večno dživdipe?"
(aiōnios g166) **19** A o Isus phendja lese: "Sose vičineja man šukareja? Samoi jekh šukar – o Devel. **20** O naredbe džane: 'Ma čer preljuba!', 'Ma mudar!', 'Ma čor!', 'Ma svedočin hovavne!', 'Poštujin te dade hem te daja!" **21** Tegani o šerutno phendja: "Sa adava ićerava pana taro tikoripe." **22** Ko adava, o Isus phendja lese: "Pana jekh ačhola tut te čere: biknin sa so isi tut, a o pare de e čororende i ka ovel tut barvalipe ano nebo. Tegani ava hem phir pala mande." **23** A ov kad šundja adava, rastužisalo adalese so na manglja te biknel plo baro barvalipe. **24** A kad dikhla le o Isus sar rastužisalo, phendja: "Kobori pharo e barvalendje te đerdinen ko carstvo e Devlesoro! **25** Po lokhei e kamilac te nakhel maškar kan e suvjakoro nego e barvalese te đerdini

ko carstvo e Devlesoro.” **26** A o manuša kola šunde adava, phende: “Ko onda šaj te ovel spasime?” **27** A o Isus phendā lendē: “So nane moguće e manušendē, moguće e Devlese.” **28** O Petar phendā: “Ače, amen sa ačhavđam te dža pala tute.” **29** A o Isus phendā lendē: “Čače vaćerava tumenđe, svako kova ačhavđa plo čher, ili e romnja, ili e phraljen, ili e dade hem e daja, ili e čhaven zbog o carstvo e Devlesoro, **30** ka primini po više ko akava sveto adalestar so ačhavđa hem ka primini o večno dživdipe ko sveto savo avela.” (*aiōn g165, aiōnios g166*)
31 O Isus cidindā pe e dešu duje apostolencar ki strana hem phendā lendē: “Ače, džaja nakoro Jerusalim. Adari ka pherđol sa adava so o proroci pisinde ano Svetu lili mandar, e Manušesere Čhavestar. **32** Ka den man ko manuša kola nane Jevreja. On ka maren muj mancar, ka vređinen man hem ka čhungaren man. **33** Ka šibinen man hem ka mudaren man, ali o trito dive ka uštav taro mule.” **34** O učenici na halile ništa adalestar so o Isus vaćerđa lendē. O značenje adale lafengoro inele garavdo olendar, i na džande sostar o Isus vaćeri. **35** Kad o Isus alo paše uzali diz Jerihon, uzalo drom bešela ine nesavo kororo manuš hem prosini. **36** Kad o kororo manuš šunda sar o narodo nakhela, raspučlja pe soi adava. **37** I phende lese so o Isus o Nazarećanin nakhela. **38** Tegani o kororo vičindā: “Isuse, Čhaveja Davidesereja, smilujin tut maje!” **39** A o manuša kola phirde anglo Isus vičinde upro leste te traini, ali ov pana po zorale vičindā: “Čhaveja Davidesereja, smilujin tut maje!” **40** Tegani o Isus terdino hem naredindā te anen e korore anglo leste. I kad ande le, o Isus pučlja le: **41** “So mangeja te čerav će?” A o kororo phendā: “Gospode, mangava te dikhav.” **42** I o Isus phendā lese: “Dikh! Ti vera sasljarda tut.” **43** I otojekhvar o

kororo šaj ine te dikhel hem lelja te džal palo Isus slavindoj e Devle. I sa o manuša kola dikhle adava zahvalinde e Devlese.

19 O Isus đerdinda ani diz Jerihon. I sar nakhela ine maškari diz, **2** alo nesavo manuš palo anav Zakej te dikhel ie. O Zakej inele jekh taro šerutne e carinikonengere ani diz hem inele barvalo. **3** Ov pokušinda te dikhel koi adava o Isus, ali našti ine taro narodo adalese so inele pretičkoro. **4** Adalese prastandilo po anglal hem uklinda upro e smokvakoro kaš te šaj dikhel e Isuse adalese so džandža da valjani te nakhel adathar. **5** A kad o Isus reslo adari, dikhija upre hem phendā lese: “Zakej, hulji sigate! Avdive valjani te ovav ano to čher.” **6** I o Zakej huljilo sigate hem radosno priminda le pese ano čher. **7** Sa o manuša kola dikhle adava, lelje te gundinen, vaćerindoj: “Dželo koro grešniko te bešel.” **8** A o Zakej terdino hem phendā e Gospodese e Isusese: “Ače, Gospode, ekvaš oto barvalipe mlo ka dav e čororenđe, a te nekas hovavđum, ka irinav lese štar puti više.” **9** A ko adava, o Isus phendā lese: “Avdive alo o spasenje ano akava čher, adalese soi hem akava manuš potomko e Avraamesoro. **10** Adalese so, me, o Čhavo e manušesoro, aljum te rodav hem te spasinav e našalden!” **11** I sar but manuša šunena ine e Isuse, ov vaćerđa lendje hem akaja priča, adalese so inele paše uzalo Jerusalim, a on mislinde da o carstvo e Devlesoro otojekhvar ka mothoj pe. **12** Phendā: “Inele jekh ugledno manuš kova spremisalo te džal ki durutni phuv te ovel čhivdo zako caro, a palo adava te irini pe čhere. **13** I vičinda ple deše slugen, dindža len po ekvaš kilo srebro hem phendā lendje: ‘Zaradinjen maje ađahar so ka čeren buti adaleja đikote na avava.’ I dželo ko drom. **14** A o manuša oti lesiri phuv mrzinde le, i bičhalde pumare manušen adari kaj ov dželo te phenen: ‘Na mangaja

akale te ovel amaro caro.' **15** Kad o ugledno manuš irindā pe
sar caro, naredinđa te vičinen koro leste okole slugen, kolendē
dindā pare, te dikhel kobor zaradinde lese. **16** O prvo sluga alo
vaćerindoj: 'Gospodarona, oto adava so dindan man, čerđum deš
puti više.' **17** I ov phendā lese: 'But šukar. Tu injan šukar sluga!
Adalese so injanle maje verno ko najhari, ka dav tut te vladine
upro deš dizjal!' **18** O dujto sluga alo vaćerindoj: 'Gospodarona,
oto adava so dindan man, čerđum pandž puti više.' **19** I lese
phendā: 'Ka dav tut te vladine upro pandž dizjal!' **20** O trito sluga
alo vaćerindoj: 'Gospodarona, ače to srebro savo dindan man.
Garavđum le ano jekh kotor e šejengoro. **21** Čerđum ađahar
adalese so darandiljum tutar so injan strogo manuš. Leja okova
so nane klo hem čedeja kaj na sejindan.' **22** A ov phendā lese:
'Tu injan bišukar sluga! Palo te lafija ka sudinav tut. Te džandan
so injum strogo manuš, da lava okova so nane mlo hem čedava
so na sejindum, **23** sose onda na dindan mle pare ki kamata? Đi
akana ka ovel man ine više pare save ka lav ine avindoj čhere.'

24 Tegani phendā okolendē kola terdine uzalo leste: 'Len akale
slugastar o srebro hem den le okolese kas isi deš puti edobor!'

25 A on phende lese: 'Ali, gospodarona, ole već isi pandž kilja
srebro.' **26** Ov phendā: 'Dikhena da svakone kas isi, ka del pe
lese pana, a okole kas nane ka lel pe lestar hem adava so isi le.

27 A okole mle neprijateljen, so na mangle te ovav lengoro caro,
anen akari hem čhinjen len angla mande!" **28** I kad vaćerđa
lendē adava, o Isus nastavindā plo drom nakoro Jerusalim.

29 Kad alo paše uzalo gava Vitfaga hem Vitanija, uzali gora
vičimi e Maslinakiri, bičhalđa duje učenikonen **30** vaćerindoj:
"Džan ko adava gav savoi angla tumende. I kad ka đerdinen, ka
arakhen phandle terne here upro saveste pana nijekh manuš na

beštino. Phraven le hem anen le akari. **31** Te neko pučlja tumen: ‘Sose phravena le?’, phenen lese: ‘E Gospodese valjani.’ **32** On džele hem arakhle ađahar sar so phendā lendē o Isus. **33** I sar phravena ine e terne here, o manuša, kasoro inele o terno her, pučle len: “Sose phravena e terne here?” **34** A on phende: “E Gospodese valjani.” **35** I ande e here anglo Isus. Čhivde pumare fostanja upro her hem bešljarde e Isuse upro leste. **36** I sar džala ine anglal bešindoj upro her, o manuša buljarena ine pumare fostanja upro drom anglo leste. **37** A kad alo paše uzalo than kotar huljela pe ine tari e Maslinakiri gora, sa o učenici so inele adari lejje radosno hem oto sa o glaso te slavinjen e Devle zako sa o čudesija save dikhle, **38** vaćerindoj: “Blagoslovime o Caro kova avela ano anav e Gospodesoro! Nek ovel mir ano nebo hem slava e Devlese ko učipe!” **39** Tegani nesave fariseja, kola inele maškarlo lende, phende e Isusese: “Učitelju, phen te učenikonendē te na vaćeren adava.” **40** A o Isus phendā lendē: “Phenava tumenđe, te trainde on, o bara ka vičinen.” **41** I kad o Isus alo paše uzalo Jerusalim, dikhindoj i diz, rundja laće **42** vaćerindoj: “Oh, te džane ine avdive hem tu so anela će mir! Ali adavai akana garavdo te jačendar. **43** Ka aven o dive kad te neprijatelja ka čhiven će barikade, ka opkolinen tut hem taro sa o strane ka pritiskinen tut. **44** Ka uništinjen hem tut hem te dizutnen. Naka ačhaven ni bar upro bar adalese so na pendžardan o vreme kad o Devel alo te spasini tut.” **45** Kad o Isus alo ano Jerusalim, đerdindā ano boro e hramesoro hem lelja te ispudini adathar okolen so biknena. **46** Phendā lendē: “Pisimei ano Sveti lili: ‘O čher mlo ka ovel čher zaki molitva’, a tumen čerđen olestar ‘than kote čedena pe o čora!’” **47** I taro dive ko dive, o Isus sikavđa e manušen ano boro e hramesoro.

A o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar zajedno e jevrijengere starešinencar rodena ine sar te čeren o Isus te ovel mudardo, **48** ali na arakhle sar adava te čeren, adalese so sa o manuša pažljivo šunena ine lesoro sikaviba.

20 I jekhvar sar o Isus sikaj ine e manušen ano boro e Hramesoro hem vačeri lendje ine o Šukar lafi, ale uzalo leste o šerutne sveštenici, o učitelja e Zakonestar hem o starešine **2** hem pučle le: "Vačer amendje kotar tuče autoritet te čere akava? Ko dindā tut pravo?" **3** O Isus phendā lendje: "Hem me tumen ka pučav nešto. Vačeren maje: **4** Ko dindā pravo e Jovane te krstini e manušen, o Devel kovai ano nebo ili o manuša?" **5** A on raspravinde pe maškara pumende vačerindoj: "Te phendam 'o Devel kovai ano nebo', ov ka pučel amen sose onda na verujindam lese. **6** A te phendam 'o manuša', sa o manuša ka mudaren amen barencar, adalese soi uverime da o Jovan inele proroko." **7** Adalese phende e Isusesec: "Na džanaja ko dindā pravo e Jovane." **8** I o Isus phendā lendje: "Ni me onda naka phenav tumende kotar maje pravo akava te čerav." **9** Tegani o Isus lejja te vačeri e narodose akaja priča: "Nesavo manuš sadindā vinograd, iznajminda le nesave vinogradarende hem dželo ko drom ko but vreme. **10** I kad alo o vreme te čeden pe o drakha, bičhalđa e sluga koro vinogradarija te šaj den le oto bijandipe e drakhakoro. Ali o vinogradarija marde le hem bičhalde le palal čuče vastencar. **11** I o gospodari bičhalđa avere sluga. Ali on hem ole marde, lađarde le hem bičhalde le palal čuče vastencar. **12** I palem o gospodari bičhalđa koro lende hem e tritone sluga. A on čerde le ko rata hem frdinde le avri taro vinograd. **13** Tegani o gospodari oto vinograd phendā: 'So te čerav? Ka bičhalav lende mle volime čhave. Šaj ole

ka poštujinen.' **14** Ali kad o vinogradarija dikhle le, vaćerde maškara pumende: 'Akavai o nasledniko. Hajde te mudara le hem amendē te ačhol o nasledstvo.' **15** I frdinde le avri taro vinograd hem mudarde le. So mislinena, so ka čerel o gospodari adale vinogradarenđe? **16** Ka avel hem ka mudari len, a o vinograd ka iznajmini averenđe." I okola kola šunde adaja priča, phende: "Te na del o Devel adava te ovel!" **17** A o Isus dikhija ano lende hem phendā: "A so onda značini adava soi pisime ano Svetu lil: 'O bar savo odbacinde o zidarja ulo najbitno bar e čheresoro'? **18** Svako kova perela upro adava bar, ka phagel pe, a te pelo adava bar upra nekaste, ka zgnječini le." **19** A o učitelja e Zakonestar hem o šerutne sveštenici mangle tegani te dolen e Isuse, adalese so džande da akaja priča vaćeri olendar, ali darandile e narodostar. **20** A o učitelja e Zakonestar hem o šerutne sveštenici posmatrinena ine e Isuse. Bičhalde koro leste špijunen, kola čerde pe dai iskrena, sar te dolen le ko bišukar lafi i te šaj preden le ko upravniko e rimesoro te osudini le. **21** I o špijunja pučle e Isuse: "Učitelju, džanaja da vaćereja hem sikaveja šukar hem na dikheja kovai kova, nego čaćimase sikaveja oto drom e Devlesoro. **22** Valjani li amen o Jevreja te platina o porez e rimesere carose ili na?" **23** A o Isus džandā so on mangle te prevarinen le i phendā lendē: **24** "Mothoven maje i kovanica savaja platinena o porez. Kasiri slika hem kasoro anav isi la?" A on phende: "E carosoro." **25** Tegani o Isus phendā lendē: "Onda den soi e carosoro e carose, a soi e Devlesoro e Devlese." **26** I ađahar o špijunja našti ine te arakhen ništa bišukar ano okova so o Isus vaćerđa i trainde adalese so inele zadivime lesere vaćeribnaja. **27** I ale koro Isus nesave sadukeja kola vaćerena da nane uštiba taro mule, i pučle e Isuse: **28** "Učitelju,

o Mojsije pisinda amendē so te čerel o manuš te mulo lesoro phral kova pala peste ačhavđa romnja bizo čhave. Adava manuš valjani te lel ple phralesere romnja te šaj oj te bijani čhave kova ka ovel nasledniko e mulesoro. **29** Ađahar, inele efta phralja. O prvo lelja romnja i mulo, a na ačhavđa pala peste čhaven. **30** O dujto phral lelja ple phralesere romnja, ali hem ov mulo. **31** Tegani o trito phral lelja adala romnja i mulo hem ađahar sa o efta phralja. I nijekh olendar na ačhavđa čhaven pala peste. **32** Ko kraj muli hem i romni. **33** Kasiri onda romni oj ka ovel kad ka uštel pe taro mule, a inele dindi ko sa o efta phralja?" **34** O Isus phendā lenđe: "O manuša ko akava sveto lena pe hem dena pe. (aiōn g165) **35** A okola kolen o Devel smatrini dai dostoјna te oven vazdime taro mule hem te živinen ko sveto savo avela, ni ka len pe ni ka den pe. (aiōn g165) **36** Adalese so našti više ni te meren: ka oven sar o andđelja. Oni čhave e Devlesere, adalese so o Devel ka vazdel len taro mule. **37** A da o mule uštena, mothovđa hem o Mojsije ano Svetu lil kote pisini oto grmo savo ine thabljola. Adathe ov zako Gospod phenela dai 'Devel e Avraamesoro, e Isaakesoro hem e Jakovesoro' iako on tegani inele mule. **38** A o Devel nane Devel e mulengoro, nego Devel e dživdengoro. Adalese soi on e Devlese pana dživde." **39** Nesave učitelja e Zakonestar phende e Isusesec: "Učitelju, šukar vaćerđan!" **40** I nijekh više na tromanđilo te pučel le nešto. **41** Tegani o Isus pučlja okolen so šunena le ine: "Sar šaj te vaćeri pe dai o Hrist samo e Davidesoro čavo? **42** A korkoro o David phenela ano lil oto Psalmija: 'O Gospod phendā mle Gospodese: Beš ko počasno than, oti mli desno strana, **43** đikote na pašljarava te neprijateljen talo te pre!' **44** Te o David vičini le 'Gospode', sar onda o Hrist šaj te ovel samo

lesoro čhavo?" **45** Tegani anglo sa o manuša, o Isus phendā ple učenikonendē: **46** "Arakhen tumen e učiteljendar e Zakonestar! On volinena te phiren urjavde ano bare fostanja hem o manuša, ano baro poštujiba, te pozdravinen len ko trgija. Volinena te bešen ko anglune thana ano sinagoge hem ko najšukar thana ko gozbe. **47** Hana o imanje e udovicengoro hem čerena pe dai pobožna ađahar so molinena bare molitve. On ka oven po zorale kaznime nego avera manuša."

21 Na nakhlo but palo adava, o Isus vazdinda plo šero hem dikhija sar o barvale manuša čhivena pumare pare ani e hramesiri kutija zako čediba. **2** Ađahar dikhija hem jekha čorora udovica sar čhivela samo duj najtikore kovanice. **3** Tegani phendā: "Čače vaćerava tumende, akaja čorori udovica čhivđa više sarijendar. **4** Adalese so sare akala dinde oto buderi so isi len, a oj, kojai čorori, dindā sa so inola zako živiba." **5** I sar nesave učenici vaćerena ine adalestar sari o Hram šukar ukrasime šuže bare barencar hem e daronencar savei posvetime e Devlese, o Isus phendā: **6** "Ka avel o dive kad oto sa akava so dikhena naka ačhol ni bar upro bar. Svako ka ovel peravdo." **7** I on pučle e Isuse: "Učitelju, kad adava ka ovel? Savo znako ka mothoj amendē da ka ovel adava?" **8** A o Isus phendā: "Dikhen te na oven hovavde. Adalese so but džene ka aven ano mlo anav vaćerindoj: 'Me injum o Hrist' hem: 'Alo paše o kraj akale vremesoro.' Ma džan palo lende! **9** A kad šunena zako mariba hem zako pobune, ma te daran. Adalese so prvo adava valjani te ovel, ali nane odmah o kraj." **10** Tegani phendā lendē: "Jekh nacija ka uštel upri aver nacija hem jekh carstvo upro aver carstvo. **11** Ko but thana ka oven bare zemljotresija, bokhalipe hem zaraze. Ka mothoven pe čudesna znakija ko nebo savendar

o manuša ka daran. **12** Ali angleder so sa adava te ovel, ka
dolen tumen hem ka progoninen tumen, ka legaren tumen ko
sudo ano sinagoge hem ko phandlipe, ka legaren tumen anglo
carija hem anglo vladarija, hem sa adava zbog mande. **13**
Adava ka ovel tumenđe te šaj svedočinen lendje mandar. **14**
Adalese zapamtinjen: ma pripreminen tumen angleder save
lafencar ka braninen tumen. **15** Adalese so me ka dav tumen
mudrost hem lafija ko save nijekh tumaro protivniko naka šaj te
irini lafi. **16** A ka izdajinen tumen čak hem tumare dada hem o
daja, tumare phralja, tumari familija hem tumare amala; hem
nesaven tumendar ka mudaren. **17** I sare ka mrzinen tumen
zbog mande, **18** ali nijekh bal tumare šerestar naka perel. **19**
Adaleja so ka ačhoven verna, ka dobinen o večno dživdipe.” **20**
O Isus phendja hem akava: “I kad ka dikhen sar o Jerusalim
opkolime e vojskendar, te džanen da alo lesoro vreme te ovel
uništimo. **21** Tegani okola kola živinena ani e judejakiri regija
nek našen ko gore. Okola kola živinena ano Jerusalim nek
ikljon avri, a kolai ko polje, te na đerdinen ani diz. **22** Adalese
so adala ka oven o dive oti e Devlesiri kazna, te pherđol sa
soi pisime ano Svetu lili. **23** Jao e khamnjende hem okolendje
kola dena čući ko adala dive! Adalese so bari nevolja ka ovel
upri phuv hem e Devlesiri holi ka perel upro akava narodo. **24**
Nesave olendar ka oven mudarde mačeja, a avera ka oven
legarde ko ropstvo maškar sa o nacije. O Jerusalim ka ovel
gazime e manušendar oto avera nacije sa đikote na nakhela
lengoro vreme.” **25** O Isus phendja hem akava: “I ka oven čudna
znakija ko kham, ko masek hem ko čerenja, a ki phuv o nacije
naka džanen so te čeren oti dar zbog adava so o more ka čerel
glasna zvukija hem bare talasija. **26** O manuša ka meren oti dar

hem oto adžičeriba o bišukaripe savo avela ki phuv, adalese so o zoralipa e nebosere ka oven potresime. **27** Tegani sare ka dikhen man, e Čhave e manušesere, sar avava upro oblako ano zoralipe hem ani bari slava. **28** A kad sa adava ka počini te ovel, terđoven ko pre bizi dar hem vazden tumare šere adalese soi paše tumaro spasenje.” **29** Tegani o Isus phendā lendē akaja priča: “Dikhen i smokva ili bilo savo aver kaš. **30** Kad dikhena da ikljona listija upro leste, korkore džanen dai paše o linaj. **31** Ađahar hem tumen kad dikhena da ovela sa adava, te džanen dai o carstvo e Devlesoro paše. **32** Čače vaćerava tumende, akaja generacija naka nakhel đikote sa adava na ovela. **33** O nebo hem i phuv ka nakhen, ali mle lafija nikad naka nakhen.” **34** I o Isus phendā lendē: “Arakhen tumen te na oven zaokupirime pibnaja, mačojbnaja hem akale dživdipnasere brigencar i te resel tumen otojekhvar adava dive. **35** Adalese so adava dive ka avel sar zamka upro sa o manuša ki phuv. **36** Adalese oven džangale hem stalno molinen te šaj nakhaven sa adava so valjani te ovel hem te terđoven anglo Čhavo e manušesoro.” **37** Diveja o Isus sikaj ine ano Hram, a raćaja ikljola ine tari diz hem džala te nakhaj i rat ki gora vičimi e Maslinakiri. **38** I sa o manuša rano sabaleja džana ine ko Hram te šunen le.

22 Avela ine paše o Prazniko e bikvascone marengoro, savo vičini pe Pasha. **2** O šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar rodena ine sar te čeren o Isus te ovel mudardo, ali darandile e narodostar. **3** Tegani o Sotoni đerdindā ano Juda vičime Iskariot kova inele jekh oto dešu duj apostolja e Isusesere. **4** Ov dželo koro šerutne sveštenici hem koro narednici e hramesere stražakere hem dogovorindā pe olencar sar te predel lendē e Isuse. **5** On ule radosna hem phende e Judase

da ka den le pare. **6** I ov pristaninđa. I ađahar lelja te rodel šukar prilika te izdajini e Isuse kad naka ovel narodo uzalo leste. **7** Kad alo o prvo dive oto Prazniko e bikvascone marengoro, ko savo valjanđa te žrtvujini pe bakrore zaki Pasha, **8** o Isus phendā e Petrese hem e Jovanese: "Džan hem čeren amendē te ha e pashakoro hajba." **9** A on phende lese: "Kaj mangeja te čera le?" **10** Ov phendā lendē: "Šunen. So ka đerdinen ki diz, ka resel tumen jekh manuš kova akhari pani ano khoro. Džan palo leste. Ko čher ko savo ka đerdini **11** roden e domaćine hem vaćeren lese: 'O učitelj pučela ki savi soba šaj te hal e pashakoro hajba ple učenikonencar?' **12** I ov ka mothoj tumendē i bari upruni soba savi već pripremīme. Adari čeren amendē zako hajba." **13** I on dželete hem arakhle sa ađahar sar so phendā lendē o Isus i adari čerde zako hajba e pashakoro. **14** I kad alo o vreme, o Isus čhivđa pe uzalo astali ple apostolencar. **15** I phendā lendē: "Edobor mangljum te hav akaja Pasha tumencar angleder so ka patinav. **16** Adalese so, vaćerava tumendē, naka hav la više đikote lakoro čačikano značenje na pherđola ano carstvo e Devlesoro." **17** Tegani lelja i čaša e moljaja, zahvalinđa e Devlese hem phendā e apostolendē: "Len akaja mol hem podelinen la maškara tumende. **18** Adalese so, vaćerava tumendē, naka pijav više mol đikote o carstvo e Devlesoro na avela." **19** I lelja o maro, zahvalinđa e Devlese, phaglja le hem dindā le e apostolendē vaćerindoj: "Akavai mlo telo savo dela pe zako tumendē. Čeren akava te setinen tumen mandar." **20** Ađahar lelja hem i čaša e moljaja pali večera hem phendā: "Akaja čaša e moljaja nevoi savez ano mlo rat savo čhorela pe tumendē. **21** Ali ače, o manuš kova ka izdajini man mancari uzalo astali. **22** Adalese so, me, o Čhavo e manušesoro, valjani te merav sar soi

odredime, ali jao okole manušese kova ka izdajini man!" **23** I o apostolja lelje te pučen pe maškara pumende kova olendar šaj te ovel adava so ka čerel ađahar nešto. **24** I o učenici lelje te raspravinen pe kovai olendar najbaro. **25** A o Isus phendā lenđe: "Avere nacijengere carija vladinena upro lende hem o vladarija lengere pumen vičinena 'manuša kola čerena šukaripe'. **26** Ali tumen ma oven esavke! Nego, o najbaro maškar tumende nek ovel sar najtikoro, a o vođa nek ovel sar sluga. **27** A kovai po baro? Okova kovai uzalo astali ili okova kova kandela le? Na li okova kovai uzalo astali? A me maškara tumende injum sar okova kova kandela. **28** Tumen injen adala kola ačhile mancar ano mle iskušenja. **29** I me dava tumen te vladinenano carstvo, sar so mlo Dad dinđa man: **30** te han hem te pijen maje uzalo astali ano carstvo mlo, hem te bešen ko tronja te sudinen upro dešu duj plemija e Izraelsere." **31** O Isus phendā: "Simone, Simone, ače o Sotoni rodinđa e Devlesttar te iskušini tumen sar kad neko čhorela o điv maškari sita. **32** Ali me molindum tuće te na našale ti vera. Adalese, kad palem ka irine tut mande, zorjar te phraljen." **33** A ov phendā lese: "Gospode, injum spremno te džav tuja hem ko phandlipe hem ko meriba." **34** A o Isus phendā: "Vaćerava će, Petre, o bašno naka đilabi avdive đikote trin puti naka hovave da na pendžareja man." **35** I phendā e apostolendje: "Kad bičhalđum tumen ko drom bizo kese e parencar, bizo torbe hem bizi buderi obuća, na li falinda tumendje nešto?" A on phende: "Ništa." **36** Tegani o Isus phendā lenđe: "Ali akana kas isi kesa e parencar, nek lel la! Ađahar hem i torba! A kas nane mači, nek biknel plo ogrtači hem nek činelfse jekh. **37** Adalese so, vaćerava tumendje, valjani te pherđol adava soi mandar pisime ano Svetu lil: 'Dikhle le sar jekhe zločinco.' Čače,

pherđola sa soi pisime mandar.” **38** A on phende: “Gospode, ače isi amen duj mačija!” A ov phendā: “Šukari!” **39** I iklindoj adathar, palo plo adeti, dželo ki e Maslinakiri gora. Oleja džele hem lesere učenici. **40** I kad resle adari, phendā lendē: “Molinjen tumen te na peren ano iskušenje!” **41** I cidindā pe olendar, edobor kobor šaj te frdel pe o bar, pelo ko kočja hem molindā pe e Devlese, **42** vaćerindoj: “Dadel! Te mangeja, cide akaja čaša e patnjaja mandar. Ali, nek ovel pali ti volja, a na pali mli.” **43** Tegani o andeo mothovđa pe lese taro nebo hem hrabrinđa le. **44** A kad inele ani po bari patnja, po zorale molindā pe. Lesoro znoj ulo sar kapke oto rat save perena ine upri phuv. **45** I pali molitva uštino, alo đi ple učenici hem arakhlijä len sar sovena adalese so inele umorna oto tugujiba. **46** Tegani pučlja len: “Sose sovena? Ušten hem molinen tumen te na peren ano iskušenje!” **47** Sar pana o Isus vaćeri ine adava, ale nakoro leste but manuša kolen anda o Juda kova inele jekh oto dešu duj apostolja. Ov alo koro Isus te čumudini le ki čham. **48** A o Isus pučlja le: “Judo, čumudipnaja li izdajineja e Čhave e manušesere?” **49** Kad o učenici kola inele adari dikhle da o Isus ka ovel dolime, pučle le: “Gospode, te napadina len li mačencar?” **50** I jekh olendar khuvđa mačeja e prvosveštenikosere sluga hem čhindā lesoro desno kan. **51** A o Isus phendā ple učenikonendē: “Ačhaven tumen adalestar!” I čhivđa plo vas upro lesoro kan hem sasljardā le. **52** Tegani phendā okolendē so ale te dolen le, e šerutne sveštenikonendē, e narednikonendē e hramesere stražakere hem e starešinendē: “Mačencar hem kaštencar aljen pala mande sar palo pobunjeniko. **53** Divencar injumle tumencar ano Hram, i na dolindđen man. Ali akavai tumaro vreme hem o zoralipe e tominakoro vladini.” **54** I dolinde e Isuse hem adathar legarde le

ko čher e prvosveštenikosoro. A o Petar odural džala ine palo lende. **55** Kad tharde jag ko maškar e borosoro hem beštine uzalo late, hem o Petar beštino olencar. **56** I nesavi sluškinja dikhlija le sar bešela uzali jag, i dikhlija po šukar ano leste hem phendā: "I akava inele olejal!" **57** A o Petar hovavđa vaćerindoj: "Đuvlje, na pendžarava le!" **58** Na nakhlo but palo adava, dikhlija le nesavo aver manuš hem phendā: "I tu injan jekh olendar!" A o Petar phendā: "Manušeja, na injum!" **59** I kad nakhlo di sar jekh sati, aver nesavo uporno tvrdinđa: "Čače akava inele oleja, adalese soi hem ov Galilejco!" **60** A o Petar phendā: "Manušeja, na džanav sostar vaćerejal!" I odmah, sar pana vaćeri ine, o bašno đilabđa. **61** Tegani o Gospod Isus irinda pe hem dikhlija ano Petar, a o Petar setindā pe lesere lafendar: "Vaćerava će, Petre, angleder so o bašno avdive ka đilabi, trin puti ka hovave da na pendžareja man." **62** I o Petar iklilo taro boro hem zorale rundā. **63** O čuvariјa lelje te maren muj e Isuseja hem te maren le. **64** Učharde lesere jačha hem phende lese: "Prorokujin ko khuvđa tut!" **65** I bute avere lafencar vredinena ine e Isuse. **66** Kad dislilo, čedinde pe o starešine e jevrejengere, o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar, ande e Isuse pumendē ko sabor, ko Sinedrion, **67** hem phende lese: "Te injan tu o Hrist, phen amendē!" A ov phendā lendē: "Te phendum tumendē, naka verujinen; **68** a te pučljum tumen, naka odgovorinen. **69** Ali od akana me, o Čhavo e manušesoro, ka bešav ko počasno than, oti desno strana oto zoralipe e Devlesoro." **70** A on sare pučle e Isuse: "Znači tu injan o Čhavo e Devlesoro?" A ov phendā lendē: "Ađahari sar so phenena: Me injum." **71** Tegani on phende: "Na valjani amendē više avera svedoci. Sare amen šundđam da korkoro pes osudinđa!"

23 Tegani sare kola inele ko sabor uštine hem legarde e Isuse
koro Pilat, koro upravniko e rimesoro, **2** hem lelje te vaćeren
protiv oleste: "Akale manuše arakhlijam sar zavodini amare
narodo hem vaćeri lendje te na platinen o porez e carose, a pese
vaćeri dai o Hrist, o caro." **3** Tegani o Pilat pučlja e Isuse: "Tu
li injan o caro e Jevrejengoro?" A o Isus phendā: "Tu adava
pheneja." **4** Tegani o Pilat phendā e šerutne sveštenikonendē
hem e narodose: "Na arakhava nisavi krivica upro akava manuš!"
5 Ali on na ačhavde te vičinen: "Ple sikavibnaja vazdela pobuna
maškarō manuša ki sa i phuv e Jevrejengiri. Lelja te čerel adava
ani regija Galileja hem alo čak dī akate ani diz Jerusalim!" **6** A
kad o Pilat šundā adava, pučlja len nane li o Isus Galilejco. **7** I
kad phende lese dai o Isus Galilejco, o Pilat bičhalđa le koro
Irod, kova vladinda ani Galileja. A baš adala dive o Irod inele
ano Jerusalim. **8** Kad o Irod dikhija e Isuse, but inele radosno
adalese so pana angleder manglja te dikhel le adalese so but
šundā olestar hem nadinda pe da o Isus ka čerel nesavo čudo
anglo leste. **9** But so pučlja le, ali o Isus ništa na phendā lese.
10 A adari terđona ine o šerutne sveštenici hem o učitelja e
Zakonestar vaćerindoj zorale protiv o Isus. **11** A o Irod hem
lesere vojnici ponizinde e Isuse hem marde muj oleja. Urjavde le
ano carikano fostani hem tegani o Irod bičhalđa le palal koro
Pilat. **12** Angleder o Irod hem o Pilat na inele ano šukar odnosija,
a adava dive ule amala. **13** A o Pilat vičinda kora peste e šerutne
sveštenikonen, e vođen hem e narodo, **14** i phendā lendje:
"Anden kora mande akale manuše vaćerindoj da vazdela pobuna
maškarō narodo. Ače, angla tumende pučljum le adalestar, ali
na arakhlijum nisavi krivica zaki savi tumen optužinena le. **15**
A ni o Irod na arakhlijia upro leste krivica i adalese bičhalđa le

palal kora amende. Akava manuš na čerđa ništa so zaslužini meriba. **16** Adalese samo ka naredinav te šibinen le, i ka mukav le.” **17** [A valjanđa zako prazniko, palo adeti, te mukel lendje jekhe phandle manuše.] **18** Ko adava sare so inele adari vičinde: “Mudar adale manuše, a muk amendje e Varava!” **19** (O Varava inele phandlo adalese so učestvujindja ani pobuna savi inele ano Jerusalim hem adalese so mudardja nekas.) **20** A o Pilat, adalese so manglja te mukel e Isuse, palem vaćerđa olencar, **21** ali on vičinde: “Čhiv le ko krsto! Čhiv le ko krsto!” **22** A o Pilat palo trito puti phendja lendje: “A savo bišukaripe čerđa akava manuš? Na dikhava sose valjani te merel. Ka naredinav te šibinen le, i ka mukav le.” **23** Ali on na ačhavde te vičinen oto sa o glaso rodindoj te čhivel e Isuse ko krsto. I lengoro vičiba inele sa po zoralo. **24** I adalese o Pilat odlučindja te del len adava so mangena. **25** Muklja okole kole mangle, kova inele phandlo zbog i pobuna hem zbog o mudariba, a e Isuse dindja ko vojnici te čeren oleja adava so o narodo manglja. **26** Sar o vojnici legarena ine e Isuse, dolinde nesave Simone tari Kirinija sar avela ine taro polje. Čhivde o krsto upro leste hem terinde le te akhari le palo Isus. **27** Palo Isus dželo baro narodo maškaro kolende inele hem o đuvlja kola runde hem žalinde le. **28** Ali o Isus irindja pe nakoro lende hem phendja lendje: “Đuvljalen taro Jerusalim, ma roven pala mande, nego roven pala tumende hem tumare čhavende. **29** Adalese so, ače, avena o dive kad o manuša ka vaćeren: ‘Bahtalei o đuvlja kolai bizo čhave, kola na bijande hem na dinde čući.’ **30** Tegani ‘ka phenen e planinendje: Peren upra amende! hem e bregonendje: Učharen amen!’ **31** Adalese so, te ađahar čerela pe mancar kova injum sar jekh sapano kaš, sigurno po bišukar ka čerel pe e manušencar kolai sar o šuke

kašta.” **32** A e Isuseja inele legarde pana duje zločinconen te oven mudarde. **33** I kad resle ko than vičime Kokalo e šeresoro, o vojnici čhivde ko krsto e Isuse hem čhivde adale zločinconen ko avera krstija: jekhe oti lesiri desno, a e dujtone oti lesiri levo strana. **34** O Isus phendā: “Dade, oprostin lendē, adalese so na džanen so čerena!” Tegani o vojnici frdinde barbuti hem ađahar delinde maškara pumende e Isusesere šeja. **35** O narodo terdino adari te dikhfese, a e jevrekengere vođe marde muj e Isuseja vaćerindoj: “Averen spasinđa; akana nek spasini korkoro pes tei čače ov o Hrist e Devlesoro, lesoro Izabirime!” **36** Hem o vojnici marde muj e Isuseja. Ale uzalo leste hem kaninde le ušli mol, **37** vaćerindoj: “Te injan o caro e jevrekengoro, spasin tut!” **38** A upreder lesoro šero terdino znako kote inele pisime: Akavai o caro e jevrekengoro. **39** Jekh okole zločinconendar vredinđa e Isuse vaćerindoj: “Te injan o Hrist, sose na spasineja tut hem amen?” **40** A o dujto zločinco ukorinda adale so vredinđa e Isuse: “Sar na daraja e Devlestar? Hem tu injan ađahar osudime sar soi ov. **41** Amen pravedno injam kaznime zbog amare bišukar buća, a ov na čerđa nisavo bišukaripe.” **42** Tegani phendā: “Isuse, setin tut mandar kad ka ave ano to carstvo.” **43** A o Isus phendā lese: “Čače vaćerava će, avdive ka ove mancar ano raj!” **44** A ko ekvaš o dive, i tomina učharda sa i phuv hem ađahar inele trin saća, **45** adalese so o kham kalilo. A e hramesiri zavesa pharavdili ko ekvaš. **46** A o Isus vičinđa oto sa o glaso: “Dade, tuće ano vasta mukava o duho mlo!” Kad phendā adava, muklja pli duša. **47** A kad e rimesoro kapetani dikhlja so ulo, lelja te slavini e Devle, vaćerindoj: “Čače akava manuš inele pravedniko!” **48** But manuša kola čedinde pe adari te dikhenfse, irindoj čhere khuvena pe ine ko gruđa adalese so ine lendē

žao. **49** A sa e Isusesere amala, di o đuvlja kola phirde palo leste pana tari Galileja, odural terdine hem dikhle sa adava.

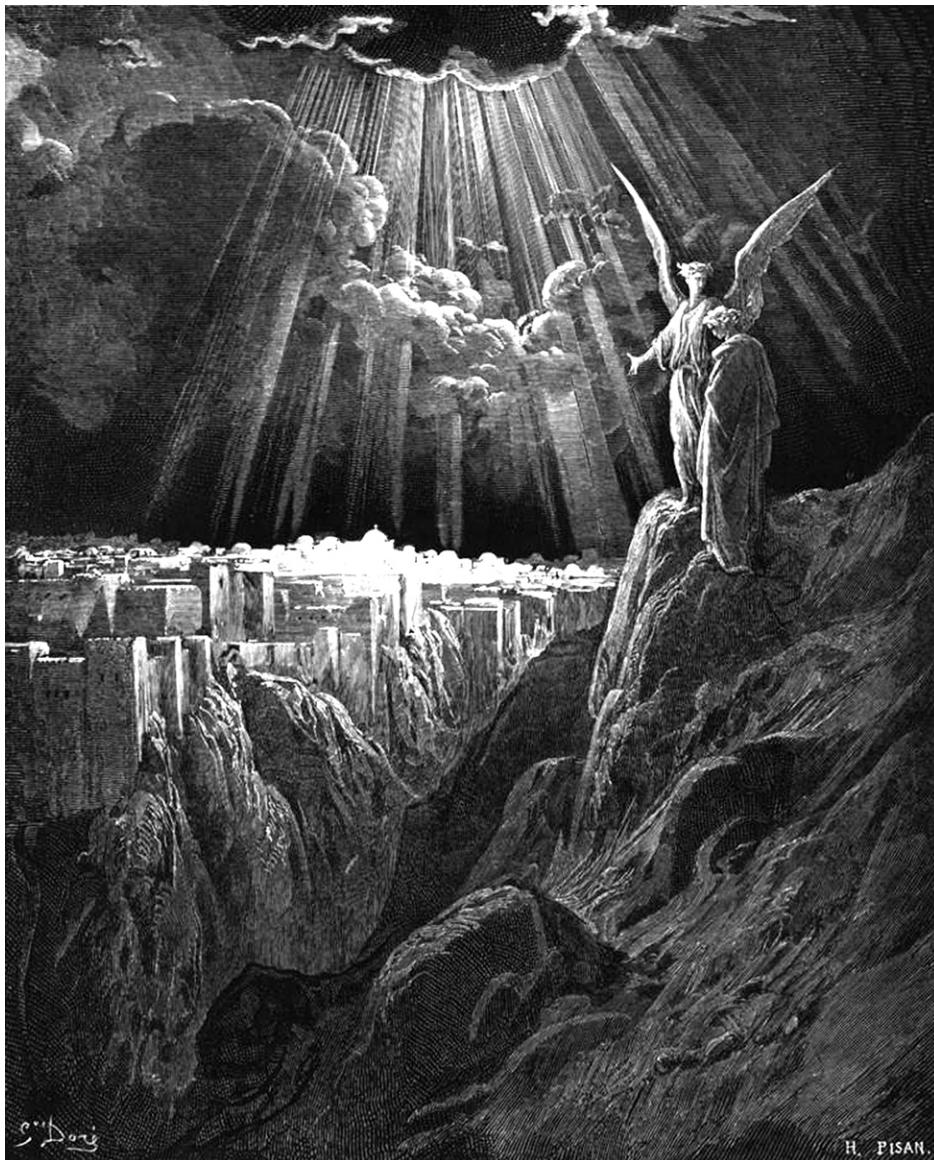
50 A inele jekh manuš palo anav Josif tari Arimateja, diz ani Judeja. **51** Ov inele šukar hem pravedno manuš kova adžičeri ine o carstvo e Devlesoro. Iako inele člano oto e jevrejengoro sabor, na složindja pe adaleja so inele odlučime te roden o Isus te ovel mudardo. **52** Ov dželo koro Pilat hem rodindja te den le o telo e Isusesoro. **53** Tegani huljavđa e Isusesoro telo taro krsto, paćardja le čaršaveja hem čhivđa le ano grobo savo inele čerdo ano bar, ano savo pana niko na inele čhivdo. **54** Adava dive inele Dive zako pripremiba zako savato savo samo so na ine te avel. **55** A o đuvlja, kola ale e Isuseja tari Galileja, dželete e Josifeja hem dikhle sar e Isusesoro telo inele čhivdo ano grobo. **56** I irinde pe adari kaj bešena ine hem spreminde o mirisija hem o mastija savencar te makhen e Isusesoro telo. Ali ko savato odmorinde pe poštujindo i naredba oto Zakoni e Mojsijasoro.

24 Rano sabale, ko prvo dive oto kurko, o đuvlja ale ko grobo hem ande o mirisija save spreminde. **2** I dikhle dai cidime o bar savo inele anglo udar e grobosoro. **3** Đerdinde andre, ali na arakhle o telo Gospodesoro e Isusesoro. **4** I sar terđona ine adari zbumime, otojekhvar iklile anglo lende duj manuša ano sjajna šeja. **5** O đuvlja but darandile hem peravde pumare šere nakori phuv, a on phende lenđe: "Sose rodena e dživde maškar mule? **6** Ov nane akate. Uštino taro mule! Setinen tumen so vaćerđa tumende dok pana inele ani Galileja: **7** 'Me, o Čhavo e manušesoro, valjani te ovav dindo ano vasta e grešnone manušengere, te ovav čhivdo ko krsto, ali o trito dive ka uštav.'" **8** Tegani on setinde pe da o Isus phendā lenđe adava. **9** I irinde pe taro grobo palal ki diz te vaćeren adava

e dešujekhe apostolendē hem sarijendē averendē. **10** Adala đuvlja inele i Marija Magdalena, i Jovana, i Marija e Jakovesiri daj, hem avera. I on sa adava vaćerde e apostolendē, **11** ali o apostolja na verujinde lende, adalese so mislinde da sa adava izmislinde. **12** A o Petar uštino hem prastandilo đi o grobo. Telilo hem dikhla samo o čaršavi saveja e Isusesoro telo inele paćardo. I irinđa pe palal pučindoj pes so ulo adava. **13** Adava dive duj oto e Isusesere sledbenici džana ine ko gav Emaus, dur taro Jerusalim dešujekh kilometarija. **14** Odrumal vaćerena ine maškara pumende adalestar so ulo adala dive. **15** I sar vaćerena ine ađahar, korkoro o Isus alo uzalo lende hem lelja te phirel olencar. **16** Ali olende na inele muklo te pendžaren le. **17** O Isus pučlja len: "Sostar vaćerena maškara tumende phirindo?" Tegani on terdine, a ko lengere muja dičili žalost. **18** Jekh olendar, palo anav Kleopa, phendā lese: "Sar so dičhola, tu injan jedino abandija ano Jerusalim kova na džanel so ulo adari akala dive." **19** O Isus pučlja len: "So ulo?" I on phende lese: "Adava so ulo e Isuseja e Nazarećanineja. Ov inele proroko zoralo ano lafija hem ano delja anglo Devel hem anglo sa o narodo. **20** Ali amare šerutne sveštenici hem amare avera vođe dinde le te ovel osudime ko meriba hem čhivde le ko krsto. **21** Amen nadindam amen dai ov adava kova ka otkupini e Izraelesere narodo. A ače, tritoi dive sar ulo sa adava. **22** Hem pana zbuminde amen nesave amare đuvlja. Rano sabale dželete ko grobo, **23** ali na arakhle e Isusesoro telo adari. Ale hem phende amendē da dikhle andelen kola vaćerde lende dai o Isus dživdo. **24** Tegani nesave amendar djelete ko grobo hem arakhle ađahar sar so phende o đuvlja. Ali na dikhle e Isuse." **25** Tegani o Isus phendā lende: "O, sar na haljovena? Sosei tumendē pharo te verujinen

sa adava so o proroci vaćerde? **26** On prorokujinde da o Hrist valjani te nakhel sa adala patnje angleder so đerdini pese ani slava.” **27** I tegani lelja te objasnini lendje soi e Hristestar pisime ano Sveta lila, počindoj e Mojsijasere lilendar hem ano sa e prorokonengere lila. **28** Sar avena ine paše uzalo gav Emaus, o Isus čerđa pe da mangela te džal po dur. **29** Ali on terinde le te ačhol vaćerindoj: “Ačhov amencar, adalese so lela te perel i rat!” I o Isus đerdinda ano čher hem ačhilo olencar. **30** Kad inele olencar uzalo astali, o Isus lelja o maro, zahvalinda e Devlese, phaglja le hem dindja len. **31** Tegani phravdile lengere jačha hem pendžarde le dai ov o Isus, ali ov otojekhvar na inele više anglo lende. **32** Tegani phende jekh averese: “Na ine amen li sar jag ano vile dok vaćerđa amencar odrumal hem objasninda amendje o Sveta lila?” **33** I odmah uštine hem irinde pe ko Jerusalim. Adari arakhle sar bešena zajedno o dešujekh apostolja hem avera sledbenici e Isusesere **34** kola phende lendje: “O Gospod čače uštino taro mule hem mothovđa pe e Simonese!” **35** Tegani o duj manuša vaćerde lendje sa so ulo ko drom nakoro Emaus hem sar pendžarde e Isuse kad phaglja o maro. **36** Sar pana vaćerena ine adalestar, o Isus otojekhvar terdino maškar olende hem phenđa lendje: “Mir tumencar!” **37** A on but darandile, adalese so mislinde da dikhena duho. **38** Tegani o Isus phendja lendje: “Sose darana? Hem sose isi tumen sumnje ano vile? **39** Dikhen mle vasta hem mle pre! Me injum! Pipinen man hem ka dikhen! E duho nane telo hem kokala sar so dikhena da man isi!” **40** Vaćerindoj adava, mothovđa lendje ple vasta hem o pre. **41** On edobor inele radosna hem začudime da našti ine te verujinen. Tegani o Isus pučlja len: “Isi tumen li nešto hajbnase?” **42** I on dinde le kotor oto peko mačho. **43**

Ov lejja hem halja le anglo lende. **44** Tegani o Isus phendā lendē: "Akavai o lafija save vaćerđum tumenđe dok injumle tumencar: da valjani te pherdol sa soi pisime mandar ano Zakoni e Mojsijasoro, ano Lila e prorokonengere hem ano Psalmija." **45** Tegani phravđa lengere jačha te haljoven o Sveta lila, **46** i phendā lendē: "Ađahari zapisime: O Hrist ka patini hem o trito dive ka uštel taro mule, **47** hem ano lesoro anav ka propovedini pe o pokajanje hem oprostiba e grehengoro sa e nacijendē, počindoj taro Jerusalim. **48** Tumen injen svedoci adalestar. **49** A me ka bičhalav tumenđe e Svetone Duho, sar so mlo Dad obećindā. Ali ačhoven ani diz đikote o zoralipe e Devlestар naka huljel upra tumende." **50** Tegani o Isus legardā ple učenikonen paše uzali Vitanija, i vazdindā ple vasta hem blagoslovindā len. **51** I sar blagoslovini len ine, cidindā pe olendar hem legardilo ko nebo. **52** A on pele ko kočija anglo leste, i ani bari radost irinde pe ano Jerusalim. **53** I stalno džana ine ko Hram te hvalinen e Devle.

The New Jerusalem

"I saw the holy city, New Jerusalem, coming down out of heaven from God, prepared like a bride adorned for her husband. I heard a loud voice out of heaven saying, 'Behold, God's dwelling is with people, and he will dwell with them, and they will be his people, and God himself will be with them as their God.'"

Revelation 21:2-3

Reader's Guide

Arli Romani at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Arli Romani at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aidios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Romani-Vlax---Arli-Luke/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31	Acts 3:21	1 Peter 1:25
Romans 10:7	Acts 15:18	1 Peter 4:11
Revelation 9:1	Romans 1:25	1 Peter 5:11
Revelation 9:2	Romans 9:5	2 Peter 3:18
Revelation 9:11	Romans 11:36	1 John 2:17
Revelation 11:7	Romans 12:2	2 John 1:2
Revelation 17:8	Romans 16:27	Jude 1:13
Revelation 20:1	1 Corinthians 1:20	Jude 1:25
Revelation 20:3	1 Corinthians 2:6	Revelation 1:6
	1 Corinthians 2:7	Revelation 1:18
	1 Corinthians 2:8	Revelation 4:9
	1 Corinthians 3:18	Revelation 4:10
	1 Corinthians 8:13	Revelation 5:13
	1 Corinthians 10:11	Revelation 7:12

aīdios

Romans 1:20	1 Corinthians 8:13	Revelation 5:13
Jude 1:6	1 Corinthians 10:11	Revelation 7:12

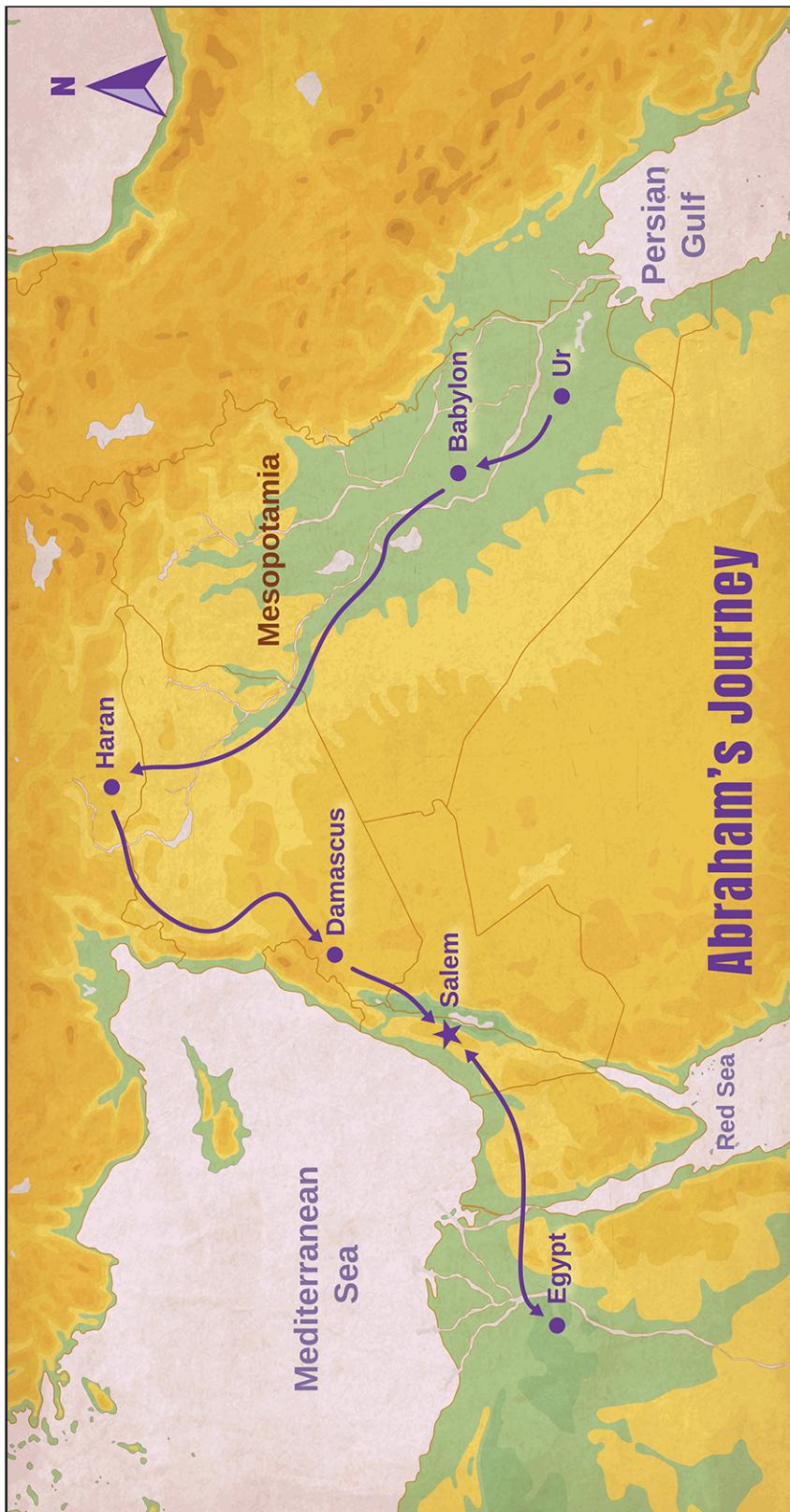
aiōn

Matthew 12:32	2 Corinthians 11:31	Revelation 14:11
Matthew 13:22	Galatians 1:4	Revelation 15:7
Matthew 13:39	Galatians 1:5	Revelation 19:3
Matthew 13:40	Ephesians 1:21	Revelation 20:10
Matthew 13:49	Ephesians 2:2	Revelation 22:5
Matthew 21:19	Ephesians 2:7	
Matthew 24:3	Ephesians 3:9	
Matthew 28:20	Ephesians 3:11	
Mark 3:29	Ephesians 3:21	
Mark 4:19	Ephesians 6:12	
Mark 10:30	Philippians 4:20	
Mark 11:14	Colossians 1:26	
Luka 1:33	1 Timothy 1:17	
Luka 1:55	1 Timothy 6:17	
Luka 1:70	2 Timothy 4:10	
Luka 16:8	2 Timothy 4:18	
Luka 18:30	Titus 2:12	
Luka 20:34	Hebrews 1:2	
Luka 20:35	Hebrews 1:8	
John 4:14	Hebrews 5:6	
John 6:51	Hebrews 6:5	
John 6:58	Hebrews 6:20	
John 8:35	Hebrews 7:17	
John 8:51	Hebrews 7:21	
John 8:52	Hebrews 7:24	
John 9:32	Hebrews 7:28	
John 10:28	Hebrews 9:26	
John 11:26	Hebrews 11:3	
John 12:34	Hebrews 13:8	
John 13:8	Hebrews 13:21	
John 14:16	1 Peter 1:23	

aiōnios

Matthew 18:8	
Matthew 19:16	
Matthew 19:29	
Matthew 25:41	
Matthew 25:46	
Mark 3:29	
Mark 10:17	
Mark 10:30	
Luka 10:25	
Luka 16:9	
Luka 18:18	
Luka 18:30	
John 3:15	
John 3:16	
John 3:36	
John 4:14	
John 4:36	
John 5:24	
John 5:39	
John 6:27	
John 6:40	
John 6:47	
John 6:54	
John 6:68	

John 10:28	Mark 9:45	Psalms 116:3
John 12:25	Mark 9:47	Psalms 139:8
John 12:50	Luka 12:5	Psalms 141:7
John 17:2	James 3:6	Proverbs 1:12
John 17:3		Proverbs 5:5
Acts 13:46		Proverbs 7:27
Acts 13:48	Matthew 11:23	Proverbs 9:18
Romans 2:7	Matthew 16:18	Proverbs 15:11
Romans 5:21	Luka 10:15	Proverbs 15:24
Romans 6:22	Luka 16:23	Proverbs 23:14
Romans 6:23	Acts 2:27	Proverbs 27:20
Romans 16:25	Acts 2:31	Proverbs 30:16
Romans 16:26	1 Corinthians 15:55	Ecclesiastes 9:10
2 Corinthians 4:17	Revelation 1:18	Song of Solomon 8:6
2 Corinthians 4:18	Revelation 6:8	Isaiah 5:14
2 Corinthians 5:1	Revelation 20:13	Isaiah 7:11
Galatians 6:8	Revelation 20:14	Isaiah 14:9
2 Thessalonians 1:9		Isaiah 14:11
2 Thessalonians 2:16		Isaiah 14:15
1 Timothy 1:16	Revelation 19:20	Isaiah 28:15
1 Timothy 6:12	Revelation 20:10	Isaiah 28:18
1 Timothy 6:16	Revelation 20:14	Isaiah 38:10
2 Timothy 1:9	Revelation 20:15	Isaiah 38:18
2 Timothy 2:10	Revelation 21:8	Isaiah 57:9
Titus 1:2		Ezekiel 31:15
Titus 3:7		Ezekiel 31:16
Philemon 1:15	Genesis 37:35	Ezekiel 31:17
Hebrews 5:9	Genesis 42:38	Ezekiel 32:21
Hebrews 6:2	Genesis 44:29	Ezekiel 32:27
Hebrews 9:12	Genesis 44:31	Hosea 13:14
Hebrews 9:14	Numbers 16:30	Amos 9:2
Hebrews 9:15	Numbers 16:33	Jonah 2:2
Hebrews 13:20	Deuteronomy 32:22	Habakkuk 2:5
1 Peter 5:10	1 Samuel 2:6	
2 Peter 1:11	2 Samuel 22:6	
1 John 1:2	1 Kings 2:6	
1 John 2:25	1 Kings 2:9	
1 John 3:15	Job 7:9	
1 John 5:11	Job 11:8	
1 John 5:13	Job 14:13	
1 John 5:20	Job 17:13	
Jude 1:7	Job 17:16	
Jude 1:21	Job 21:13	
Revelation 14:6	Job 24:19	
	Job 26:6	
eleēsē	Psalms 6:5	
Romans 11:32	Psalms 9:17	
	Psalms 16:10	
Geenna	Psalms 18:5	
Matthew 5:22	Psalms 30:3	
Matthew 5:29	Psalms 31:17	
Matthew 5:30	Psalms 49:14	
Matthew 10:28	Psalms 49:15	
Matthew 18:9	Psalms 55:15	
Matthew 23:15	Psalms 86:13	
Matthew 23:33	Psalms 88:3	
Mark 9:43	Psalms 89:48	
Hadēs		
Limnē Pyr		
Sheol		
Tartaroō		
Questioned		
		None yet noted

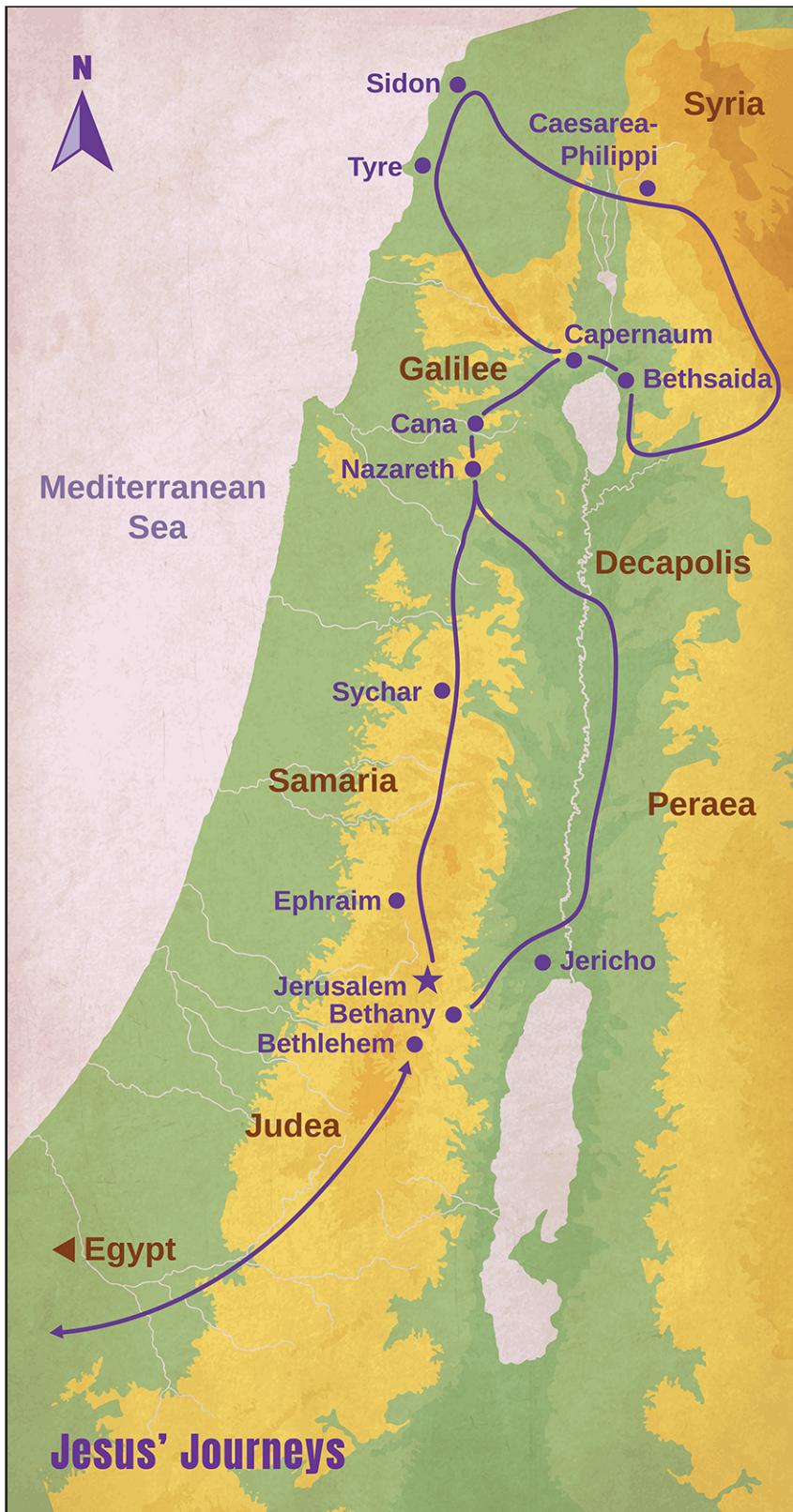

"By faith, Abraham, when he was called, obeyed to go out to the place which he was to receive for an inheritance. He went out, not knowing where he went"

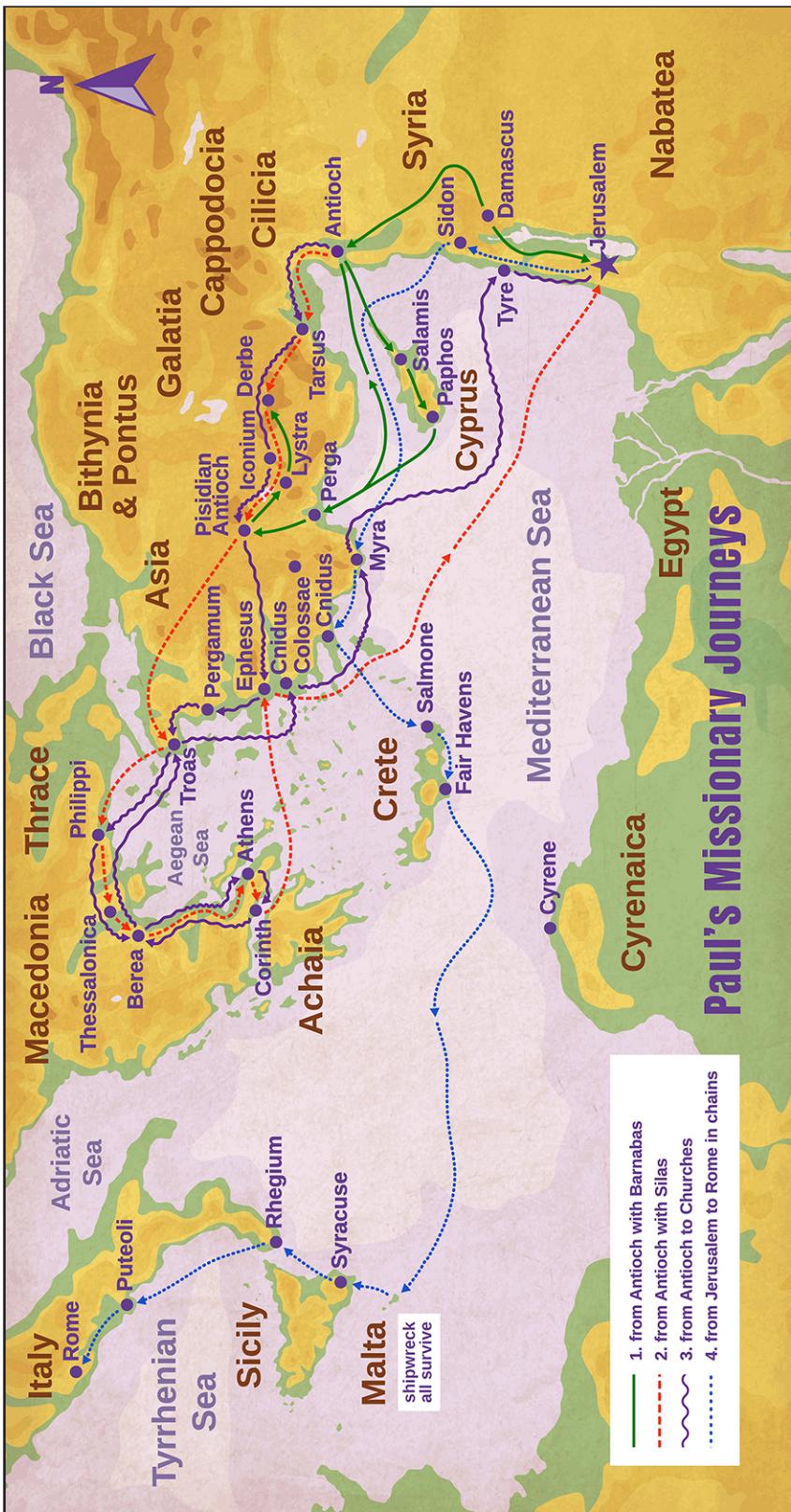
Hebrews 11:8

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

"For the Son of Man also came not to be served, but to serve, and to give his life as a ransom for many"
Mark 10:45

Creation 4004 B.C.

- Adam and Eve created
Tubal-cain forges metal
- Enoch walks with God
- Methuselah dies at age 969
- God floods the Earth
- Tower of Babel thwarted
- Abraham sojourns to Canaan
- Jacob moves to Egypt
- Moses leads Exodus from Egypt
- Gideon judges Israel
- Ruth embraces the God of Israel
- David installed as King
- King Solomon builds the Temple
- Elijah defeats Baal's prophets
- Jonah preaches to Nineveh
- Assyrians conquer Israelites
- King Josiah reforms Judah
- Babylonians capture Judah
- Persians conquer Babylonians
- Cyrus frees Jews, rebuilds Temple
- Nehemiah rebuilds the wall
- Malachi prophesies the Messiah
- Greeks conquer Persians
- Seleucids conquer Greeks
- Hebrew Bible translated to Greek
- Maccabees defeat Seleucids
- Romans subject Judea
- Herod the Great rules Judea**

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- Jim Elliot martyrdom in Ecuador
- John Williams reaches Polynesia
- Zinzendorf leads Moravian mission
- Japanese kill 40,000 Christians
- Jesuits reach Mexico
- Martin Luther leads Reformation
- Gutenberg prints first Bible
- Franciscans reach Sumatra
- Ramon Llull trains missionaries
- Crusades tarnish the church
- The Great Schism
- Adalbert martyrdom in Prussia
- Bulgarian Prince Boris converts
- Boniface reaches Germany
- Alopen reaches China
- Longinus reaches Alodia / Sudan
- Saint Patrick reaches Ireland
- Carthage ratifies Bible Canon
- Ulfilas reaches Goth / Romania
- Nicæa proclaims God is Trinity
- Denis reaches Paris, France
- Tertullian writes Christian literature
- Titus destroys the Jewish Temple
- Paul imprisoned in Rome, Italy
- Thomas reaches Malabar, India
- Peter reaches Gentile Cornelius
- Holy Spirit empowers the Church**

Jesus Christ born 4 B.C.
(The Annals of the World, James Usher)

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

Where?

ՀՕԿՄ

Where?		When?		Who?	
Innocence		Fallen		Glory	
Eternity Past	4000 BC Creation	Fall to Sin No Law	1500 BC Moses' Law	Advent of Christ 0-33 AD	Church Age Kingdom Age
God	Father	God's Perfect Fellowship	God's Perfect Fellowship with Adam in the Garden of Eden	Living in Unapproachable Light, 1 Timothy 6:16	Great White Throne
	Son	Pre-Incarnate, John 8:58	Incarnate, John 1:14	Paradise, Luke 23:43	New Heaven and Earth
	Holy Spirit	Everywhere, Psalm 139:7	Indwelling Believers, John 14:17	All Restored	
Mankind	Living Mankind		Serving the Savior or Satan on Earth, Ephesians 2:1-5	All Mankind in the Holy City	
	Deceased Believing Mankind		Blessed in Paradise, Luke 16:22	No Hades	
	Deceased Unbelieving Mankind		Punished in Hades until the final judgment, Luke 16:23 and Rev 20:13	No Dead	
	Holy Angels	No people	Serving Mankind at God's Command, Hebrews 1:14	Rev 20:3	
Angels	Imprisoned Angels	Gen 1:1	Imprisoned in Tartarus, 2 Peter 2:4 and Jude 6	Lake of Fire Prepared for the Devil and his Angels	Fallen Angels Forgiven?
	Fugitive Angels	No Fall	Thalassa, Rev 20:13	Col 1:20 Yes?	
	First Beast Demon	No Unholy Angels	Rebellious Against Christ	Heb 2:16 No?	
	False Prophet Demon	Gen 1:31	Accusing Mankind	Mat 25:41 Rev 20:10	
	Satan		1 Peter 5:8 and Revelation 12:10	Abyss Revelation 20:22	

Destiny

Arli Romani at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels.'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

"Go and make disciples of all nations, baptizing them in the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit"

Matthew 28:19